

MAGYAR SZÁLLODAIPAR HELYZETÉNEK ÉRTÉKELÉSE

2007 – 2012

2013. I-VII. hónap

A Magyar Szállodák és Éttermek Szövetségének helyzetértékelése és
javaslatai a hazai szállodaipar fejlődésének elősegítésére

TARTALOMJEGYZÉK

VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ	3
BEVEZETÉS	8
1. A HAZAI SZÁLLODAIPAR JELENLEGI HELYZETE	9
2. AZ MSZÉSZ CÉLKITŰZÉSEI	15
3. AZ MSZÉSZ JAVASLATAI A HELYZET JAVÍTÁSÁRA	17
3.1 ÚJ TURIZMUS STRATÉGIA SZÜKSÉGESSÉGE	17
3.2 A KERESLET ÉLÉNKÍTÉSÉNEK SZÜKSÉGESSÉGE	17
3.3 ÚJ SZÁLLODAI FEJLESZTÉSPOLITIKA SZÜKSÉGESSÉGE	20
3.4 BUDAPEST TURIZMUSÁNAK KIEMELT FEJLESZTÉSE	21
3.5 MALÉV CSÖDJE, S ANNAK HATÁSA	22
3.6 KIEMELT REGIONÁLIS REPÜLŐTEREK	23
3.7 ÚJ KIHÍVÁSOK A SZÁLLODÁK SZÁMÁRA A MARKETING, AZ ÉRTÉKESÍTÉS TERÉN	25
3.8 ÁFA	25
3.9 IFA MÉRTÉKE, FELHASZNÁLÁSA, ÁLLAMI KIEGÉSZÍTÉSE	27
3.10 ÖNKORMÁNYZATI ÉS EGYÉB ADÓK, JÁRULÉKOK	27
3.11 OEP TÁMOGATÁSOK	29
3.12 HITELFELTÉTELEK JAVÍTÁSA	29
4. EGYÉB TÉMÁK	30
MELLÉKLETEK	32
1. sz. melléklet - A hazai szállodaipar 2007 - 2012 közötti teljesítményének részletes elemzése	32
2. sz. melléklet - Budapest szállodái 2007 - 2012 közötti teljesítményének elemzése	35
3. sz. melléklet - 2013 - ban érvényes ÁFA kulcsok az EU tagországaiban	37
4. sz. melléklet - IFA, s egyéb önkormányzati adók	38
5. sz. melléklet - OEP támogatások	39
6. sz. melléklet - Országos szállodai kapacitás	40
7. sz. melléklet - Szállodai vendégéjszakák számának alakulása 2007 - 2012	41
8. sz. melléklet - Országos szállodai szobafoglaltság 2007 – 2012	44
9. sz. melléklet - Bruttó szállodai szobaárak kategóriánként 2007 – 2012	45
10. sz. melléklet - Bruttó REVPAR kategóriánként 2007-2012	46
11. sz. melléklet - NETTÓ REÁL REVPAR (inflációval korrigálva mai árszínvonalra)	47
12. sz. melléklet - Bruttó TREVPAR kategóriánként 2007-2012	48
13. sz. melléklet - REAL TREVPAR (correction with the yearly CPI)	49
14. sz. melléklet - Országos szállodai bruttó szoba és összes árbevétel 2007 – 2012	50
15. sz. melléklet – Példák a szállodai jövedelmezőség változására 2007 - 2012 között	51
15.1. SZ. MELLÉKLET – 4* VIDÉK	51
15.2. SZ. MELLÉKLET – 4* BUDAPEST	52
15.3. SZ. MELLÉKLET – 4* BALATON	53
15.4. SZ. MELLÉKLET - VIDÉKI CSALÁDI-WELLNESS-KONFERENCIA SZÁLLODA (1)	54
15.5. SZ. MELLÉKLET - VIDÉKI CSALÁDI-WELLNESS-KONFERENCIA SZÁLLODA (2)	55
16. sz. melléklet - Új kihívások a szállodai marketing, értékesítés terén	56
17. sz. melléklet - Egyes vidéki nagyvárosok, gyógy, s üdülőhelyek szállodai teljesítményei 2011 – 2012... ..	59
17.1. SZ. MELLÉKLET - MEGYESZÉKHELYEK	59
17.2. SZ. MELLÉKLET – GYÓGYHELYEK	62

17.3. SZ. MELLÉKLET - NAGYOBB BALATONI ÜDÜLŐHELYEK.....	65
17.4. SZ. MELLÉKLET - EGYÉB NÉPSZERŰ BELFÖLDI TURISZTIKAI DESZTINÁCIÓK	67
18. sz. melléklet - Adók, járulékok 2013	69
19. számú melléklet - a Hotelstars szállodai minősítési rendszer követelményeinek pályázati támogatási körbe történő bevonására készített javaslat – 2013.02.21.	71
20. sz. melléklet - MSZÉSZ állásfoglalásai, elemzései, ajánlatai	72

Vezetői összefoglaló

A Magyar Szállodák és Éttermek Szövetsége 2010-ben készítette el először a magyar szállodaipar helyzetét átfogóan értékelő szakmai anyagát, amit rendszeres időközönként aktualizál. Ebbe a Szövetség a havi rendszerességgel készített és a versenytársak teljesítményét is bemutató Trendriport megállapításait is beépíti. Ezek a helyzetértékelő anyagok és havi trendriportok mindenki számára nyilvánosak; a www.hah.hu oldalon olvashatóak. Ezekben a Szövetség az elemzés mellett javaslatokat fogalmaz meg a döntéshozók és ágazati szereplők számára a magyar szállodaipar felzárkózása, fejlődése érdekében.

Jelen szakmai anyag – amely 2007 óta, egyes statisztikáiban 2000-ig visszatekintve dolgozza fel a magyar szállodaipar eredményeit napjainkig, így öt éves illetve 12-éves időszakot áttekintve, trendszerűen tárja fel az összefüggéseket - két fontos részből áll:

- a 22-oldalas törzsanyagból, valamint
- a törzsanyag megállapításait részletes számításokkal alátámasztó 20 db mellékletből

A törzsanyag bevezetőjében röviden ismerteti a turizmus és ezen belül a szállodaipar meghatározó fontosságú szerepét a nemzetgazdaságban és tényszerűen mutatja be a Magyar Szállodák és Éttermek Szövetségének szerepét, tevékenységét.

Az első rész a hazai szállodaipar jelenlegi helyzetét tekinti át a kereslet-kínálat, a szállodai teljesítmények és a szállodai jövedelmezőség alakulásának ábrázolásával. Mindenekelőtt a jövedelmezőség változásait leginkább tükröző nettó reál REVPAR és nettó reál TREVPAR mutatók alakulását ismerteti 2000 óta napjainkig. **2000 óta alapvetően megváltozott a magyarországi szállodák minősége, mennyisége és drámai állapotromlás következett be jövedelmezőségükben.** A magyar szállodaipar jövedelmezőségének ijesztő csökkenését jelzi, hogy a 2012 évi nettó reál REVPAR (azaz egy szállodai szobára eső szobaárbevétel inflációval, ÁFA változással korrigálva) a 2000 évinek csupán 66,8 %-a (11. sz. melléklet), a 2012 évi reál TREVPAR (egy szállodai szobára eső teljes bevétel inflációval, ÁFA változással korrigálva) a 2000. évinek 87,9 %-a (13. sz. melléklet). **A hazai szállodaipar jelenkori problémáinak szubsztanciája a legszemléletesebb módon leírva a fenti visszaesésből ered.**

A helyzetértékelés ezt követően az elmúlt 5 év változásainak bemutatásával folytatódik illetve a 2012-es év elemzésével 2011-hez képest. Megállapítható, hogy ugyan 2012-ben 2011-hez képest a hazai szállodák teljesítménye javult, a 2012 évi eredmények még mindig elmaradnak a 2007 évitől. Ezt az állítást igazolja, hogy minden fajlagos szállodai mutatószám romlott az öt évvel korábbihoz képest. Miközben a szállodák szobafoglaltsága, átlag szobaára, REVPAR- és TREVPAR mutatója csökkent, az üzemelési költségek drasztikus mértékben emelkedtek és az infláció kumulált indexe is meghaladta a 30 %-ot. A helyzetértékelésben és annak mellékleteiben (1,2,7,8,9,10,12,14,15 számú mellékletek) bemutatott számsorok jól illusztrálják a szállodai jövedelmezőség visszaesését az elmúlt öt évben.

A fajlagosan (azaz egy szállodára vetítve) csökkenő bevételek és radikálisan emelkedő költségek az alábbi következményekkel jártak a hazai szállodaiparban:

- Minőségromlás – versenyképesség csökkenése
- Létszámleépítések

A törzsanyag első része az idei év első hét hónapjában mért eredmények ismertetésével illetve kilátásaink taglalásával zárul. Ugyan örömteli javulás tapasztalható a számokban, de fenntartható, pozitív trend kialakulása még kérdéses és változatlanul sok a bizonytalansági tényező. Azzal számolunk, hogy idén a fő szállodai bevételt kifejező mutató számok / szobafoglaltság, bruttó átlag szobaár, bruttó REVPAR, TREVPAR / nominálisan el fogják érni, esetleg meg is fogják haladni a válság előtti év, 2007. eredményeit. Ez azonban nem jelenti azt, hogy azokat reálértéken is elérik és az időközben bekövetkezett inflációs veszteséget kompenzálni tudják, **azaz legjobb esetben is a jövedelmezőség kis mértékű javulása várható idén.** Jelentős eredményjavuláshoz több éves, az üzemelési költségek emelkedését meghaladó, további dinamikus növekedésre lenne szükség a bevételekben. Az idei eredményekben, a szállodák jövedelmezősége alakulásában nagy szerepe lehet az EURO/HUF árfolyama változásának. Bizonytalan az is, hogy az állami intézkedések / tranzakciós adók, e-útdíj, online pénztárgépek bevezetése és üzemben tartásának költségei, stb. /hogyan hatnak az üzemelési költségekre.

A törzsanyag második részében az MSZÉSZ célkitűzései és javaslatai olvashatóak. Alapvető cél, hogy **a hazai szállodák szobafoglaltsága a következő 3 évben ismét meghaladja a kritikus szintnek tartott 50 %-ot** és a REVPAR mutató (egy kiadható szobára jutó árbevétel) legalább az inflációt meghaladó mértékben emelkedve részben behozza az elmúlt 6 évben elszenvedett veszteségeket. A budapesti hotelek esetében cél, hogy a következő három évben a főbb versenytársakhoz (Bécs, Prága) képest csökkentsük versenyhátrányunkat. El kell érniünk, hogy az európai városok sorrendjében - az STR riport által mért 31 európai város szállodai paramétereiben - a jelenlegi 28-29-ik helyről a középmezőny irányába lépjünk előre. **Célkitűzéseinket csak akkor tudjuk elérni, ha sikerül emelni a jelenlegi, az Európai Unióban mért egyik legalacsonyabb szállodai árszínvonalat. Ehhez nagyobb felkészültségre, tudatos, professzionális marketingre, a jelenleginél jobb értékesítési munkára, igényesebb szolgáltatásokra van szükség.**

A szállodai szolgáltatások minőségének javításában a Nemzetgazdasági Minisztériummal megkötött együttműködési megállapodás is segíthet, amely a Hotelstars szállodaminősítési rendszert beemelte a Nemzeti Védjegy rendszerbe. Az MSZÉSZ javasolja, hogy kedvezményes fejlesztési forrásokat biztosítsanak a meglévő szállodák színvonalának emelésére. A „hardware” mellett az emberi tényezők, a „software” minőségét is emelni kell. Ennek érdekében az MSZÉSZ szükségesnek tartja a közép- és felsőfokú oktatás javítását a szakmai igények és javaslatok figyelembevételével, hogy javuljanak az elhelyezkedési lehetőségek.

A törzsanyag harmadik részében az MSZÉSZ az alábbiak szerint tesz javaslatot a magyar szállodaipar elmúlt öt évében bekövetkezett visszaesés megállítására, a súlyos pénzügyi helyzet javítására és az ágazat ismételt fenntartható növekedési pályára állítására:

- **Szükségesnek tartjuk új turizmus fejlesztési stratégia kidolgozását** - a szakmai szervezetek bevonásával. Legfontosabb célunk az legyen, hogy az ágazat potenciáljának kihasználása érdekében jelentős vendégéjszaka növekedés valósuljon meg. Az új turizmus stratégia tárgyilagosan és valósan vegye figyelembe országunk meglévő turisztikai adottságait és a megfelelő szabályozási feltételek megteremtésével teremtsen meg a fenntartható turizmus feltételeit. **Az új turizmus törvény az új turizmus stratégiával összhangban készüljön el – minél hamarabb.**

-**A kereslet élénkítésének szükségessége** – belföldön és külföldön egyaránt.

A belföldi kereslet élénkítésére javaslatunk, hogy megfelelő marketinggel folyamatosan támogatni kell a SZÉP kártya előnyeinek megismertetését a munkaadók, s felhasználásának módját, technikáját a munkavállalók, kártyatulajdonosok körében. Fontosnak tartjuk, hogy ne történjen olyan állami szabályozó változás, amely más cafetéria eszközök – első sorban az Erzsébet utalvány - felhasználási körének bővítésével, könnyítésével hátrányos helyzetbe hozza a SZÉP kártyát, aminek következtében annak forgalma csökkenhet. Fontos az is, hogy a SZÉP kártya használata csak az eredeti funkcióiban (szálláshely, klasszikus vendéglátás és szabadidős pihenés) legyen lehetséges és az elfogadóhelyek köre ne húzódjon fel.

A külföldi kereslet élénkítésére javaslatunk az MT ZRT és a TDM szervezetek marketing költségvetési forrásainak emelése, s olyan jogi szabályozás / Turizmus törvény /, amely garantálja azok rendszeres és folyamatos biztosítását, s azt, hogy ezeket más célra ne tudják felhasználni. Budapesten annak a megállapodásnak az érvényesítése, hogy a kerületek által beszedett IFA megfelelő hányada – az állami költségvetési támogatással együtt – átadásra kerüljön marketing célú felhasználásra az MT ZRT, illetve a Főváros részére. Javasoljuk annak megfontolását is, hogy – más EU tagországok mintájára – Magyarország is folyamodjon EU – s forrásokért nemzetközi marketingjének erősítésére

- **Új szállodai fejlesztéspolitika szükséges.** Javasoljuk, hogy új magyarországi szállodák létesítésére a következő években állami támogatást, EU forrást szelektíven - alapos piaci elemzés, tényadatokon nyugvó jövedelmezőségi számítás alapján - csak kivételes esetekben biztosítsanak. Új szállodai kapacitások helyett nemzetközi vonzóképeségű turisztikai attrakciók fejlesztését kell támogatni, melyek a jelenleginél fizetőképesebb, új vendégkört hoznak. Emellett támogatásra javasoljuk a meglévő szállodák felújítását / teljes, vagy részleges rekonstrukciót, modernizálást, fürdőszobák, vendégszobák felújítását, a bútorok cseréjét, energiatakarékos rendszerek, szélessávú internet létesítését /, minőségjavítását, szolgáltatásainak bővítését.
- **Budapest turizmusának kiemelt fejlesztése.** Javasoljuk külön, hosszú távú turizmus fejlesztési stratégia kidolgozását Budapestre. Kívánatos, hogy a főváros infrastrukturális fejlesztéseivel – Duna partok eddigiektől eltérő, komplex fejlesztése, „múzeumi negyed” stb. – vegyék figyelembe a turizmus szempontjait, a koncepciók, a részletek kidolgozásába vonják be a turizmus mértékadó szakmai szervezeteit, képviselőit. A fenti folyamatban levő beruházások mellett ismét felhívjuk a figyelmet egy nagy kapacitású – 4.000 – 6.000 fős – kongresszusi központ megépítésének szükségességére, jelentőségére. Köztudott, hogy Budapest igen népszerű helyszín kongresszusok, konferenciák, ún. MICE rendezvények lebonyolítására. Fővárosunk minden adottsággal – páratlan panoráma, történelmi épületek, kulturális hagyományok, világörökségi helyszínek, megfelelő kapacitású és kategóriájú szállodák, világszínvonalú repülőtér, szakértelem stb. - rendelkezik nagy volumenű nemzetközi rendezvények lebonyolítására. Az évek óta javasolt nagy befogadóképességű kongresszusi központ megépítése a meglévő kapacitások jobb kihasználását segítené elő, jelentősen növelné a magas költségű vendégek arányát Budapesten, s így foglalkoztatás, adóbevételek szempontjából is nagyot lendítene a fejlődésben.
- **MALÉV csődje, s annak hatása.** A magyar gazdaság, a magyar turizmus eminens érdeke, hogy a Liszt Ferenc repülőtérnek minél több külföldi célállomással legyen légi kapcsolata, minél több légitársaság használja annak szolgáltatásait, s ennek eredményeként az egész világról könnyen tudjanak, minél többen ide utazni és utasforgalma növekedjék. Ennek elősegítésére az MT ZRT bevonásával, s egyéb eszközökkel támogatni szükséges a légi kapcsolatok bővülését, a Liszt

Ferenc repülőtér tevékenységének sikeres működését, hogy a korábban tervezett – de időközben leállított - repülőtéri beruházások megvalósításával tovább bővüljön, korszerűsödjön Magyarország első légikikötője.

- **Kiemelt regionális repülőterek támogatása.** Az egyes régiók Önkormányzatainak, szolgáltatóinak, az MT ZRT – nek a további összefogása szükséges, hogy a külföldi vendégforgalom növelése érdekében fenntartható módon tudjanak működni a vidéki repülőterek. Ez jelenti olyan vonzó szolgáltatási csomagok összeállítását, amelyek alapján egyes légitársaságok nemzetközi járatokat indítanak. Emellett szükséges az induló járatok marketing támogatása. Meg kell vizsgálni azt is, hogy az állam milyen eszközökkel / határőrség, vámőrség működtetésének díjmentes biztosítása stb. / tudná segíteni a regionális repülőterek beindítását, majd a fenntartható működésüket.
- **Új kihívások a szállodák számára a marketing és értékesítés területén.** Erősíteni kell a szállodások szakmai tudását, hogy olyan honlapot hozzanak létre, s magas szakmai színvonalon működtessenek, hogy ezzel versenyképesek tudjanak lenni az önálló szobafoglalási portálokkal. Az MSZÉSZ Közgyűlésein, szakmai rendezvényein évek óta folytat e téren is szakmai képzést. Emellett régióként, üdülő és gyógyhelyenként a szolgáltatók összefogásával non profit alapon működő az adott terület turisztikai értékeit, szolgáltatásait bemutató portálok létrehozása és működtetése szükséges, amelyeken szállodai szobafoglalásokat, különféle szolgáltatásokat is meg lehet rendelni. Ugyanezt szükséges lenne létrehozni az MT ZRT közreműködésével országos szinten is. Javasoljuk egy olyan jogi szabályozás bevezetésének megfontolását, hogy a szobafoglalási portálok szálláskínálatukban az érvényes szabályozásnak megfelelő elnevezésekkel, szimbólumokkal, összhangban azok működési engedélyével / az egyes szálláshely típusokra elfogadott nemzeti védjegy szerint / szerepeltessék a különféle szálláshelyeket.
- **ÁFA-csökkentése a szállodaiparban és a vendéglátásban - az MSZÉSZ legrégebbi és legfontosabb javaslata.** A magyarországi szállodai vállalkozások egyik legnagyobb problémája – a kínálat fejlődésétől elmaradó mértékű, s főleg alacsony fizetőképességű vendégekből álló kereslet mellett – az ágazatot terhelő nagyszámú, s helyenként nemzetközi összehasonlításban kiemelkedően magas adó. Ezek közül különösen nagy terhet jelent az ÁFA, amely hazánkban a szobakiadásnál 18 %, a vendéglátásnál, egyéb szolgáltatásoknál / wellness szolgáltatások, terembér, rendezvénytechnika, sportszerek kölcsönzése, parkolás stb. / 27 %, ami a jelenleg már 28 tagú Európai Unióban a legmagasabb. A törzsanyagban részletesen elemezzük, hogy a szállodaipar az egyetlen ágazat, ahol az ÁFA külpiazi versenyképességi tényező és abszurd gyakorlatként exportvámként funkcionál. Javasoljuk a szállodaipar és vendéglátás teljes adórendszerének felülvizsgálata, az adó mértékek csökkentése, az adórendszer egyszerűsítése. **Különösen fontosnak tartjuk – turizmusunk versenyképességének védelme érdekében – a szobakiadás ÁFA szintjének csökkentését, a vendéglátás esetében annak az EU átlaghoz való közelítését.**
- **IFA mértéke, felhasználása és az állami kiegészítése.** Javasoljuk a készülő Turizmus törvényben olyan szabályozás életbe léptetését, ami biztosítja, hogy az Önkormányzatok az IFA-t s annak állami kiegészítését – aminek mértékét normatív alapon javasoljuk megállapítani - turisztikai célokra használják fel. Fontos, hogy Budapest esetében az idegenforgalmi adó

meghatározott részét az Önkormányzatok átadják – a Fővárosnak, az MT ZRT–nek turisztikai marketingre. Jó megoldásnak tartanánk, ha az IFA mértékét maximalizálnák, s az egész országban - Budapesthez hasonlóan – a szállásforgalom százalékában állapítanák meg. Ez utóbbi megoldással a fizetendő IFA arányos lenne a szoba árral, azaz a magasabb kategóriájú szállodában lakó vendég magasabb adót fizetne. Ugyanakkor a Fővárosban alkalmazott 4 % idegenforgalmi adó mérték is roppant magas, nem fogadható el annál magasabb felső korlát megállapítása.

- **Önkormányzati és egyéb adók adók, járulékok:** Javaslatunk az építményadó maximalizálása, az iparüzési adó mértékének, továbbá a rehabilitációs hozzájárulás kiszámításánál foglalkoztatási követelményként megállapított 5 %-os mérték csökkentése a szállodaipar sajátosságainak figyelembe vételével.
- **OEP támogatások** – 2006 óta nem változott az OEP kezelések TB támogatása. A Szövetség javasolja ennek felülvizsgálatát és a támogatási összegek időarányos, inflációt követő emelését.
- **Hitelfeltételek javítása.** Javasoljuk a szállodák hitelfelvételi lehetőségeinek javítását, az elmúlt években szállodafejlesztésekhez felvett devizahitelek kedvezményes forint hitelekkel való kiváltásának elősegítését
- **Egyéb témák.** A 2012 – 2013 – ban több olyan állami intézkedés történt, melyek a szállodaiparra, vendéglátásra pénzügyileg hátrányosak, s melyeknél a negatív hatást még pontosan nem számszerűsíthető: pénztárgép csere. tranzakciós adó, bankadó, e-útdíj bevezetése, minimál bér, egyéb adók (telekommunikációs adók, „kocsma adó”). Fontosnak tartjuk ezeket helyzetértékelésünkben is nevesíteni, hiszen a következő év(ek)ben ezek tovább rontják a hazai szállodaipar jövedelmezőségét

A törzsanyag megállapításait részletes számításokkal 20 db melléklet támasztja alá illetve indokolja – a HOTREC, a KSH, az STR adatgyűjtése és publikációi alapján illetve saját adatgyűjtések és szakértőink elemzésének eredményeképpen.

A Magyar Szállodák és Éttermek Szövetsége jelen szakmai anyagát a minél sikeresebb és realisabb Turizmus Stratégia megalkotása céljából juttatja el az érintettekhez.

Bevezetés

A turizmus szerepe a nemzetgazdaságban

A KSH adatai szerint 2007-ben a turizmus ágazat 1.322 Mrd. Ft-tal járult hozzá a hazai össztermékhez, annak 5,9%-át tette ki. A multiplikátor hatással együtt a turizmus GDP-hez való hozzájárulása elérte a 9%-ot. 2007-ben az összes foglalkoztatott 8,4%-a, 323 ezer fő dolgozott a turizmusban és vendéglátásban. 2012-ben a turizmusban foglalkoztatottak száma nagyjából megegyezett a 2007 évi számmal.

2012-ben a magyarországi turizmus devizabevételei 3.781 Mió. €, kiadásai 1.538 Mió. € tettek ki. A turizmus devizabevételeinek és kiadásainak egyenlege 2.243 Mió. € volt.

Köztudott, hogy fejlett szállodaipar nélkül a turizmusban sikert elérni nem lehet, a szállodák képezik a turisztikai infrastruktúra meghatározó részét.

A hazai szállodaipar jelentőségét mutatja, hogy 2012-ben a kereskedelmi szálláshelyek (szállodák, panziók, kempingek, ifjúsági szálláshelyek, falusi szálláshelye, stb.) összesen 270,8 Mrd. Ft-os árbevételéből 242,3 Mrd. Ft – 89,5% - keletkezett a magyarországi szállodákban.

A Magyar Szállodák és Éttermek Szövetsége

Az 1968-ban alapított Magyar Szállodák és Éttermek Szövetsége tagsága meghaladja a félezret, közöttük 370 szálloda, mintegy 700 vendéglátó üzlettel és 7 szállodalánc. Ezek együttes szobaszáma a hazai szállodai kapacitás mintegy 70 %-át képviselik. További 23 önálló étteremmel, 21 oktatási intézményi- és 110 társult taggal a Magyar Szállodák és Éttermek Szövetsége a hazai szálloda- és vendéglátóiparban működő vállalkozások meghatározó fontosságú szakmai és érdekképviseleti szervezete.

Az MSZÉSZ érdekképviseleti tevékenységének keretében nyomon követi a nemzetközi és hazai gazdaság változásait, a turizmus, a szállodaipar és vendéglátás terén kialakuló trendeket, az itt működő vállalkozások tevékenységét befolyásoló adó és egyéb jogszabályokat.

Az MSZÉSZ folyamatosan elemzi, értékeli a nemzetközi és hazai szállodaipar gazdasági teljesítményének alakulását, s ezekről az un. „Trend riportokban” havonta tájékoztatja tagságát, a szakmai érdeklődőket, a közvéleményt.

Emellett az aktuális eseményekkel, állami intézkedésekkel, jogszabályokkal kapcsolatban állásfoglalásokat készít. Ilyeneket készített az elmúlt években az Új Széchenyi Tervvel, Budapest Turizmus stratégiájával, az IFA-val, az Turizmus törvénnyel stb. kapcsolatban. Ezek az állásfoglalások az MSZÉSZ honlapján – www.hah.hu – megtalálhatók a jelenlegi anyag végén, a 20. sz. mellékletben felsoroltak szerint.

1. A hazai szállodaipar jelenlegi helyzete

Az MSZÉSZ az elmúlt évekhez hasonlóan ismét elemzést készített a hazai szállodaipar teljesítményének alakulásáról az elmúlt 5 esztendőre, azaz a 2007 – 2012 közötti időszakra vonatkozóan. Vizsgálta az ágazatban végbemenő változásokat, az azokat befolyásoló körülményeket. Az alábbi elemzés – melynek részletei a mellékletekben található – alapján fogalmazzuk meg javaslatainkat, hogy elősegítsük a hazai szállodaipar – s ezen keresztül a teljes magyar turizmus - teljesítményének gyorsabb fejlődését s azoknak a feltételeknek a megteremtését, amelyek révén működése fenntarthatóvá válik és versenyképessége javul.

Mindenekelőtt kitérünk a 2000 év óta bekövetkezett leglényegesebb szubsztanciális változásra:

2000 óta alapvetően megváltozott a magyarországi szállodák minősége és mennyisége és drámai állapotromlás következett be jövedelmezőségükben. A szállodai szobák száma 36,6 %-kal növekedett (42.362 szobáról 57.877 szobára), a szállodák minőségi változásait jelző átlagos csillagszám pedig 2,95 csillagról 3,6 csillagra emelkedett. Jóllehet ezzel a változással növekedett az ágazatban realizált vendégéjszakák száma és (szoba)árbevétele, de gyakorlatilag változatlanul alacsony szinten, 46-47 %-on, a kritikus határ alatt maradt a szobafoglaltság. Az elmúlt 12 esztendő a szállodai bevételek lassú növekedése mellett ugyanakkor az üzemelési költségek és az elvonások robbanásszerű fejlődésével párosult; az ÁFA a szobakiadásnál a 2000 évi 12 %-ról 2012-ben 18 %-ra, a vendéglátásnál a 2000 évi 15 %-ról 2012-ben 27 %-ra növekedett és számos adónemben következett be a korábbiakhoz képest nagyobb arányú elvonás. Ebben az időszakban az infláció kumulált mértéke 105,7 %-kal növekedett – ugyanakkor a szállodaipar által felhasznált termékek, igénybevett szolgáltatás kumulált inflációja még ezt a mértéket is meghaladta (!!!). A magyar szállodaipar jövedelmezőségének ijesztő csökkenését jelzi, hogy a 2012 évi nettó reál REVPAR (azaz egy szállodai szobára eső szobaárbevétel inflációval, ÁFA változással korrigálva) a 2000 évinek 66,8 %-a (11. sz. melléklet), a 2012 évi reál TREVPAR (egy szállodai szobára eső teljes bevétel inflációval, ÁFA változással korrigálva) a 2000. évinek 87,9 %-a (13. sz. melléklet).

Említést érdemel, hogy ezen belül a nemzetgazdasági bevételek szempontjából szignifikáns öt- és négy csillagos szállodai minőségben a 2012 évi nettó reál REVPAR illetve nettó reál TREVPAR mutatója még ezeknél az értékeknél is alacsonyabb: a nettó reál REVPAR tekintetében a 2000 évivel összehasonlítva annak csupán 45,7 %-a (ötcsillagos kategória) illetve 44,2 %-a (négycsillagos kategória), míg a nettó reál TREVPAR tekintetében a 2000 évinek csupán 51,3 %-a (az öt- és négycsillagos kategóriában egyaránt). A legdöbbenetesebb tény azonban az, hogy a négy- és ötcsillagos kategóriákban 2012-ben a szállodai jövedelmezőség tekintetében legfontosabb két mutató, a REVPAR és a TREVPAR értéke még abszolút számokat tekintve is a 2000 évi alatt maradt!!!

A hazai szállodaipar jelenkori problémája a legszemléletesebb módon leírva a fenti változásokból ered.

Az alábbiakban a KSH adatainak felhasználásával – a legfontosabb mutatószámokon keresztül – részletesen bemutatjuk a magyarországi szállodaipar elmúlt öt évének fejlődését 2007 – 2012 között, s tárgyaljuk az azokból levonható következtetéseket:

MEGNEVEZÉS	2007	2008	2009	2010	2011	2012
SZÁLLODAI SZOBÁK SZÁMA (július 31. állapot)	50.106	50.669	52.148	54.308	54.674	57.877
VENDÉGÉJSZAKA belföldi (1.000) külföldi (1.000)	6.119 8.009	6.255 7.919	5.827 7.246	6.256 7.842	6.730 8.642	6.993 9.591
ÖSSZESEN	14.128	14.174	13.103	14.098	15.372	16.584
SZOBAFOGLALTSÁG (%)	50,1	48,5	43,1	44,6	46,5	47,8
BRUTTÓ ÁTLAG SZOBAÁR (Ft)	14.902.-	14.905.-	14.913.-	14.231.-	14.372.-	14.676.-
BRUTTÓ REVPAR (Ft)	7.444.-	7.237.-	6.423.-	6.344.-	6.676.-	7.010.-
BRUTTÓ TREVPAR (Ft)	11.684.-	11.496.-	12.496.-	10.437.-	11.002.-	12.807.-
SZOBA ÁRBEVÉTEL (millió Ft)	122.152	121.740	111.258	112.669	121.206	135.766
ÖSSZES ÁRBEVÉTEL (millió Ft)	213.683	212.603	192.399	206.893	219.560	242.290
INFLÁCIÓ (%)	8	6,1	4,2	4,9	3,9	5,7
EURO/HUF átlag árfolyam	251,31	251,25	280,58	275,41	279,21	289,42

Megjegyzés:

- 2007-ben a magyar szállodák átlagos csillagszáma 3,15 volt, 2012-ben már 3,6.
- A szállodák bevételi teljesítményének alakulásában nagy szerepe van az ÁFA kulcsok változásának. A vizsgált időszakban – 2007-2012 között – a vendéglátás, egyéb szállodai szolgáltatások ÁFA kulcsa 20%-ról 27%-ra nőtt, a szobakiadás ÁFA kulcsa 20%-ról 18%-ra csökkent. Ugyanakkor 2000-hez hasonlítva a vendéglátás ÁFA kulcsa 15%-ról 27%-ra, a szobakiadásé 15%-ról 18%-ra emelkedett.

Kereslet – kínálat 2011 – 2012 között

- 2012-ben 2011 – hez képest a hazai szállodák teljesítménye jelentős javulást mutat, ami köszönhető annak, hogy a 2012 évi 57.877 szobás kapacitás csupán 5,9 %- kal nagyobb a 2011 évinél, míg a szállodai vendégéjszakák száma 7,9 % - kal nőtt.

- A kereslet nagymértékű növekedése a belföldi vendégéjszakák számának 3,9 % - os a külföldi vendégéjszakák számának 11 % - os emelkedésében mutatkozott meg.
- Fel kell hívni a figyelmet arra, hogy a külföldi vendégéjszaka szám országos nagyarányú bővülésében meghatározó szerepe volt a Budapest iránt 2012 II. negyedétől – a Malév csődje után – megmutatkozó döntően városlátogató, szabadidős kereslet erősödésének. A Malév helyét átvevő „fapados légitársaságok” – főleg a Wizzair, a Ryanair, az általuk kínált új desztinációk, s a nagyon kedvező bevezető – részben akciós – díjtételek segítették elő a rendkívüli vendégszám bővülést. Emellett - az európai viszonylatban - nagyon alacsony árszínvonalú fővárosi hotel és vendéglátó kínálat tette lehetővé, hogy a szállodai vendégéjszakák száma 2012 – ben Budapesten 14,5 % - kal nőtt 2011 – hez képest, ami pozitívan hatott az országos szállodai eredményekre is.

Szállodai teljesítmények 2011 - 2012 között

- A szobafoglaltság országos szinten a 2011 évi 44,6 % - ról 47,8 % - ra, a bruttó átlag szobaár a 2011 évi 14.372 Ft – ról 14.676 Ft – ra / index: 102,1 % / a bruttó REVPAR a 2011 évi 6.676 Ft – ról 7.010 Ft –ra / index: 105 % /, a bruttó TREVPAR a 2011 évi 11.002 Ft – ról 12.807 Ft -ra / index: 116,4 % / nőtt 2012 - ben.
- Feltűnő, hogy a vendégéjszaka száma erős növekedése ellenére a szobafoglaltság csak 1,3 % ponttal, az átlag szobaár csupán 2,1 % - kal emelkedett. Ennek oka részben, hogy úgy a bel, mint a külföldi vendégek kevesebbet költenek, a kedvezményeket, az akciós ajánlatokat keresik. Emellett a MALÉV csődjének következtében – aminek hatásait a későbbiekben részletesen elemezzük – a fapados légitársaságok térnyerésével megnőtt a szabadidős vendégek aránya – akik főleg 3 * szállodákat keresnek, kétágyas elhelyezést igényelnek -, s ezzel párhuzamosan stagnált, kissé csökkent az üzleti utazók, drasztikusan visszaesett a kongresszusi, konferencia / un. MICE szegmens / résztvevőinek száma, aránya. Ezek a változások negatívan hatottak a szobaárakra, a REVPAR mutatóra.
- A vendégforgalom, s különösen a szállodai vendégforgalom fentiek szerinti 2012 évi volumen növekedése ellenére az MNB 2013. április 4.- i tájékoztatása szerint a turizmus deviza egyenlege 2012 – ben 2011 – hez képest, ha minimális mértékben is, de romlott. A turizmusból származó bevételek / 3.781 millió EUR /6,2 % - kal, a kiadások /1.538 millió EUR /13,7 % - kal csökkentek. Így a deviza egyenleg / 2.243 millió EUR / 0,2 % - kal kisebb a 2011 évinél.

Szállodai teljesítmények az ország különböző típusú településein 2011 – 2012 között

Az MSZÉSZ a KSH adatainak felhasználásával azt is megvizsgálta, hogy 2011 – 12 – ben az ország különböző típusú településein / megyeszékhelyeken, gyógy, - és üdülőhelyeken, egyéb turisztikailag jelentős településeken /, hogyan alakult a szállodai kapacitás, hogyan változott a szállodák teljesítménye / szobafoglaltság, bruttó átlag szobaár, bruttó REVPAR, bruttó TREVPAR /Ezen részletes adok a 17. sz. mellékletben található. A vizsgált települések szállodai teljesítményéről / bruttó REVPAR és TREVPAR/ elmondható, hogy azok

- a megyeszékhelyeknél Győr,

- a gyógyhelyeknél Hévíz és Sárvár,
- a balatoni üdülőhelyeknél Balatonfüred,
- az egyéb a belföldi turizmusban kedvelt településeknél Visegrád kivételével elmaradnak az országos átlagtól.

Kereslet – kínálat 2007 -2012 között

- A szállodai kapacitás 2007 – 2012 között 15,5 % - kal – éves átlagban 3,1 % - kal -, a bel- és külföldi vendégéjszakák száma 17,4 % - kal, évi mintegy 3,5 % - kal nőtt. A 2012 évi kiugró vendégéjszaka számnak volt köszönhető, hogy 2007 – 2012 között a vendégéjszaka szám növekedése meghaladta a szobaszám, azaz a kínálat bővülését.
- Az egyes kategóriákat vizsgálva megállapítható, hogy kínálatban aránytalan változások mentek végbe. A 4* szobák száma 52,6 % - kal – 8.132 szobával - nőtt, az 1-2-3* szállodai kínálat a 2007 évi 30.626 szobaszámról 4.672 szobával / - 15,3 % / 25.954 – re csökkent. Öt év alatt a 4* szállodai kapacitás részaránya 30,8 % - ról 40,7 % - ra emelkedett, az 1- 2- 3 * részaránya 61,1 % - ról 44,5 % - ra mérséklődött. A szállodai kínálat magasabb kategóriák felé történő átrendeződését mutatja az is, hogy míg 2007 – ben a szállodák átlagos csillagszáma 3,15, addig 2012- ben már 3,5 fölött volt. Az alacsonyabb szállodai kategóriákban mutatkozó csökkenés egyik oka, hogy elsősorban az 1-2-3* hotelek nem minősítetik maguk a nemzeti védjegyet jelentő Hotelstars minősítési rendszerben, főleg azért, mert annak követelményeit nem tudják teljesíteni, azaz „minősítés nélküli szállodának” jelentik magukat a KSH-nak.
- A szállodai kínálat aránytalan fejlődését mutatja az is, hogy az un. wellness típusú szállodák kapacitása a 2007 évi 4.216 szobaszámról 2012 – re 11.076 –ra nőtt. A növekedés 5 év alatt + 162,7 % volt, ami évi + 32,5 % többlet kapacitás belépését jelenti. Meg kell jegyezni, hogy nincs kötelező érvényű kritérium rendszer a wellness szállodákra vonatkozóan. Ez lehetőséget teremt a szálloda tulajdonosok, üzemeltetők részére, hogy lényegében tetszésük szerint „wellness” hotelnek nyilvánítsák szállodájukat – viszonylag szerény ilyen típusú szolgáltatások esetében is -, annak érdekében, hogy a főleg hazai vendégek körében vonzóbbak legyenek.

Szállodai teljesítmények 2007 – 2012 között

- Annak ellenére, hogy 2011 – ben, majd 2012 – ben a megelőző évhez képest az országos szállodai teljesítményekben jelentős javulás történt, a 2012 évi eredmények még mindig elmaradnak a 2007 évitől. Ezt mutatja, hogy minden szállodai mutató szám romlott az 5 évvel korábbihoz képest. A szállodai szobafoglaltság 50,1 % - ról, 47,8 % -ra / - 2,3 % pont /, a bruttó átlag szobaár 14.902 Ft – ról 14.372 Ft - ra / - 3,6 % /, bruttó REVPAR 7.444 Ft – ról 7.010 Ft – ra / - 5,8 % / csökkent. Egyedül a bruttó TREVPAR / 12.807 Ft / esetében mutatkozik 11 % javulás 2012 ben 2007 – hez képest.
- A szállodai teljesítmények kedvezőtlen alakulását az is kifejezi, hogy míg a szállodai kapacitás 5 év alatt 15,5 % - kal, addig a magyarországi szállodák összes szoba árbevétele a 2007 évi 122,2

milliárd Ft-ról 2012 –re csupán 135,8 milliárd Ft – ra / index: 111,1 % / , teljes árbevétele pedig a 2007 évi 213,7 milliárd Ft – ról 242,3 milliárd Ft – ra / index: 113,4 % / nőtt.

- A bevételek romlása ennél is jelentősebb, ha azt is figyelembe vesszük, hogy az EURO/HUF átlagos árfolyam a 2007 évi 253,31 Ft – ról 2012 – re 289,34 Ft - ra változott, azaz a Ft 14,2 % - kal gyengült. Az árfolyam fenti gyengülése a szállodák Ft – ban megjelenő árbevételét növeli, ugyanis a magyarországi szállodák árbevételének több mint 66 % - a külföldi vendégektől származik, akik az EURO – ban, stb. megállapított szobaárakat, „csomagokat” fizetik a mindenkori árfolyamon. A szállodai bevételeknek az árfolyam gyengülés ellenére a kapacitásnövekedéstől való elmaradása – egyebek mellett – azt jelenti, hogy szállodáink árszínvonala csökkent, fajlagos mutatói romlottak, miközben üzemelési költségeik – az időközben végbement 30 %-ot meghaladó (láncindex 31,1%) infláció következtében emelkedtek.
- Fentieket alátámasztó részletes adatok az 1. sz. mellékletben található.

Szállodai jövedelmezőség alakulása az elmúlt 5 évben

Miközben a szállodák szobafoglaltsága, átlag szobaára, REVPAR mutatója 2007 – 2012 között országis szinten a fentiek szerint romlottak, a szállodák üzemeltetési költségei az inflációnál nagyobb mértékben, egyes tételeknél az 50 %-os mértéket is meghaladóan emelkedtek. Pl. energia, élelmiszer beszerzési árak, stb.

A szállodák jövedelmezőségi helyzetére negatívan hatottak bizonyos adóváltozások / 27 % ÁFA bevezetése, iparüzési adó, építményadó stb. / s egyéb állami intézkedések / minimálbérek emelése, stb. / is.

A 15. sz. melléletekben bemutatjuk 5 vidéki és budapesti, különböző típusú szálloda példáján keresztül, hogyan alakult azok jövedelmezősége 2007 – 2011 – 2012 között. Ezek az adatok a következő képet mutatják:

- Mind az öt szálloda jövedelmezősége / üzemi eredménye / romlott 2007 és 2012 között. Míg 2007 – ben mindegyik – az összes forgalomra vetítve 3 – 35 % / Bruttó működési eredmény / közötti üzemi szinten nyereséget ért el – addig 2012 – ben az 5 hotelből 3 / – 2,2 % – 7,5 % és – 15,7 % szinten / veszteséges, 2 pedig / + 10,8, illetve + 30,4 % szinten / nyereséges volt, bár ezek jövedelmezősége is alacsonyabb az 5 évvel korábbinál.
- A romló jövedelmezőség oka döntően az, hogy 5 év alatt az 5 szálloda közül a teljes árbevétel 4 hotelben 1 és 24,7 % közötti mértékben csökkent, s csupán 1 szállodában emelkedett 22,1 % - kal.
- A bevétel kiesést a szállodák nagyon szigorú költséggazdálkodással igyekeztek ellensúlyozni. Ezt mutatja, hogy – míg 5 év alatt az infláció mértéke meghaladta a 30 % - ot – az összes ráfordítás az 5 hotel közül kettőben minimális mértékben / csak 0,1 % - kal, illetve 2,2 % - kal / nőtt és a további háromban 7,5 % - kal, 7,7 % - kal, illetve 11,9 % - kal csökkent.
- Feltűnő, hogy a költségek között a legnagyobb tételt jelentő un. személyi költséget 4 szállodában / 5,6 és 17,5 % közötti mértékben / csökkentették, s az csupán 1 hotelben emelkedett + 7 % - kal.

A személyi költségek természetesen létszámcsökkentést is jelentenek. Ennek mértéke – 16,2 és - 28,4 % között volt.

- Az energia költségek esetében – azok áremelkedése, illetve a forgalom csökkenése miatt – az 5 hotel között van olyan, ahol az összes energia / elektromos áram, gáz, víz, csatorna / költség a nettó forgalomra vetítve a 2007 évi 6,2 % - ról 10,8 % - ra, illetve a 2007 évi 11,7 % - ról 20,5 % - ra emelkedett 2012 – ben.
- A karbantartási költségeket 2007 – 2012 között 4 szállodában nominálisan 18,8 – 44,2 % közötti mértékben csökkentették, s csupán 1 hotelben történt emelkedés / + 14,1 % - kal /.

Fentiek – azaz a mellékletekben található szállodák adatai - jól illusztrálják a szállodai jövedelmezőség romlását, s annak káros következményeit, azaz feltétlen kényszerít az üzemeltetési költségek csökkentésére, ami a szolgáltatások minőségét rontja.

Következmények

- Minőségromlás – versenyképesség csökkenés

A 2011 – 2012 –ben elért növekedés ellenére a szállodai vállalkozások jövedelmezősége nem javult olyan mértékben, hogy számottevően növelni tudták volna üzemeltetési ráfordításait, hogy többet tudtak volna fordítani a minőség javítására, felújításokra, képzettebb munkaerő felvételére, továbbképzésre. Megállapítható, hogy 2012 – ben, majd 2013 – ban is folytatódott, folytatódik az a több éves tendencia, ami a szolgáltatások körének szűkítését, leépítéseket, felújítások elhalasztását jelenti. Ezt igazolja, hogy a KSH tájékoztatása szerint 2013 I.-IV. hónapjában a teljes munkaidőben foglalkoztatottak átlagkeresete bruttó 226.700 Ft volt nemzetgazdasági szinten. Az egyes ágazatok között a legalacsonyabbak a keresetek a szálláshely – szolgáltatás, vendéglátás területén voltak. / 145.500 Ft, ami a nemzetgazdasági átlagnak csupán 64,2 % - a / Mindez a szolgáltatások minőségének további leépülésével jár, ami a szállodaipar és az egész magyar turizmus versenyképességét rontja. Fentiek alól csak azok a szállodák kivételek, melyek pályázati úton szolgáltatásbővítésre, felújításra támogatást nyertek, illetve Budapesten az egyszerűbb szolgáltatást nyújtó - főleg a 3* hotelek, valamint egy – egy gyógyhely – első sorban Hévíz - szállodái, ahol az országos átlagot meghaladó keresletbővülés, forgalomemelkedés megteremtette a fedezetet bizonyos minőségjavító intézkedésekre.

- Létszámleépítések

Az Új Széchenyi tervben a Kormány 10 év alatt 1 millió új munkahelyet tervezett létrehozni, s ebből kb. 300.000-et a turizmusban, vendéglátásban. 2007 – 2012 között – mikor a KSH adatai szerint a szállodai kapacitás, a szobák száma 15,5 % - kal nőtt - ugyanebben az időszakban a szállásadás és vendéglátás területén együttesen 145 ezerről 164 ezerre nőtt foglalkoztatottak száma / bázisindex: 110,3 % /. Nem várható tehát, hogy a kitűzött célokat akár csak megközelítőleg sikerül teljesíteni, amennyiben a turizmus, a hazai szállodaipar teljesítményét, forgalmát, nyereségtermelő képességét nem sikerül ugrásszerűen javítani. A 15. melléklet 5 különböző típusú szálloda példáján keresztül jól illusztrálják, hogy a szállodai jövedelmezőség romlása mennyire negatívan hat az alkalmazott munkaerő nagyságára.

Idei kilátások a 2013 I. – VII. havi adatok alapján

- 2013 I. – VII. hónapjában a keresletet jelentő összes szállodai vendég éjszakák 5,7 % - kal / ezen belül a külföldi 6,6 % - kal, a belföldi 4,6 % - kal nőtt a bázishoz képest. A vendégéjszakák száma dinamikus növekedésének köszönhetően az átlag szobafoglaltság 47,3 % / a bázisnál 2 % ponttal nagyobb /, a bruttó átlagár szobaár 15.150 Ft / bázis i. 103,7 % /, a bruttó REVPAR 7.168 Ft / bázis i. 108,6 % / lett. A hazai szállodák szoba árbevétele 81.6 milliárd Ft – ot ért el / bázisindex 110,2 % /, a szállodák összes árbevétele 146,9 milliárd Ft – ra nőtt / bázis i. 110,4 % /
- 2013 I. – VII. között az EUR/HUF átlag árfolyam 295,96 Ft volt, ami a bázisnál 0,6 % - kal gyengébb. Bár a fogyasztói árindex ugyanebben az időszakban 2 % alatt volt a rezsicsökkentési intézkedések eredményeként a szállodák üzemeltetési költségei – a bevezetett e-útdíj, a tranzakciós adó, stb. következtében – ennél lényegesen nagyobb mértékben nőttek.
- 2013 hátralévő részében a 2012 – ben, 2013 – ban eddig tapasztalt tendenciák folytatódásával lehet számolni keresleti oldalon.
- Ez elsősorban a szabadidős turisztikai motivációjú külföldi vendégéjszakák – bár a 2012 – nél várhatóan kisebb mértékű – növekedését jelenti. Ezt meghatározza a Liszt Ferenc reptér „fapados” járatainak utasforgalma, egyes beindított új járatok / pl. Wizzair: Budapest – Tel – Aviv, Budapest – Baku, stb. / népszerűsége / egyes gyógyhelyeink látogatottságának alakulása.
- A MICE turizmusban - az ebben a szegmensben nagyon gyenge eredményt hozó - múlt évhez képest növekedéssel, az üzleti turizmusban – ami szorosan kapcsolódik a külföldi beruházásokhoz – kis mértékű visszaeséssel, stagnálással számolunk.
- A belföldi keresletben, szállodai vendégéjszakák számában kis mértékű emelkedés valószínűsíthető, amiben várhatóan segít a SZÉP kártya terjedő felhasználása.
- Mindezek eredményeként azzal számolunk, hogy 2013 – ban az éves szinten a fő szállodai bevételt kifejező mutató számok / szobafoglaltság, bruttó átlag szobaár, bruttó REVPAR, TREVPAR / nominálisan el fogják érni, meg fogják haladni a válság előtti év, 2007 eredményeit. Ez azonban nem jelenti azt, hogy azokat reálértéken is elérik, az időközben bekövetkezett inflációs veszteséget kompenzálni tudják, azaz legjobb esetben a jövedelmezőség kis mértékű javulása várható. Jelentős eredményjavuláshoz több éves, az üzemelési költségek emelkedését meghaladó további dinamikus növekedésre lenne szükség a bevételek terén. Az ideai eredményekben, a szállodák jövedelmezősége alakulásában nagy szerepe lehet az EURO/HUF árfolyama változásának. Bizonytalan az is, hogy az állami intézkedések / tranzakciós adók, e útdíj, online pénztárgépek bevezetése és üzemben tartásának költségei, stb. /hogyan hatnak az üzemelési költségekre.

2. Az MSZÉSZ célkitűzései

- A szállodák jövedelmezőségének javítására mindenek előtt magasabb szobafoglaltságot kell elérni úgy, hogy annak éves átlaga 1 éven belül haladja meg a 2007 – ben már elért 50 % - ot, s közelítse a Közép – Európai országok / Ausztria, Csehország, Szlovákia, Lengyelország / átlagát.

- Emellett fontos, hogy idén, s a következő években a szállodák forgalmi teljesítményét legjobban kifejező REVPAR / egy kiadható szobára jutó árbevétel /, illetve TREVPAR mutató / egy kiadható szobára jutó összes szállodai árbevétel / emelkedjen az üzemelési költségeket meghaladó mértékben, hogy a 2007 óta eltelt 6 év során elszenvedett veszteségeket reálértéken – legalább részben pótolják.
- A budapesti szállodák esetében a teljesítmények – REVPAR – olyan mértékű javulását kell megcélozni, hogy a következő években főbb versenytársainkhoz képest / Bécs és Prága / kialakult hátrányunk – amit az STR riport tükröz – csökkenjen. Emellett el kell érni, hogy az európai városok sorrendjében – amit ugyancsak az STR riport mutat – az abban levő 31 város között a jelenlegi 28 – 29. helyről előbbre lépjünk a középmezőny irányába.
- Fenti, alapvetően a bevételt növelő célok elérése esetében – az európai hotelek alsó határértékeihez közel kerülve – lényegesen sikerülne javítani szállodáink jövedelemtermelő képességét, rentabilitását. Ez teremtené megfelelő finansiális alapot szállodáink felújítására, korszerűsítésére, szolgáltatásai minőségének javítására, s így a hazai turizmus versenyképessége javulni tudna. Ez hozzájárulna a Kormány Új Széchenyi Tervben megfogalmazott céljainak eléréséhez úgy a foglalkoztatás, mint a költségvetési bevételek terén.
- A bevételi célkitűzéseket csak akkor tudjuk elérni, ha sikerül emelni a jelenlegi, az Európai Unióban szinte legalacsonyabb szállodai árszínvonalat. Ehhez nagyobb felkészültségre, tudatos, professzionális marketingre, a jelenleginél jobb értékesítési munkára, igényesebb szolgáltatásokra van szükség.
- Utóbbiban segíthet, hogy a Nemzetgazdasági Minisztériummal 2012 – ben megkötött együttműködési megállapodás keretében a Hotelstars szállodaminősítési rendszer bekerült a Nemzeti Védjegy rendszerbe. Ez hozzájárul ahhoz, hogy a hazai szállodák alkalmazkodjanak a nemzetközi szállodafejlesztési és üzemeltetési trendekhez. Eddig Magyarországon 350 szálloda HSU rendszerben történő minősítése történt meg. Közöttük az 5*- 5* superior kategóriában 10, a 4* - 4* superior kategóriában 173, a 3*- 3* superior kategóriában 160 szálloda minősítette magát a HSU követelményei szerint. Ugyanakkor az 1 és 2*, 1-2* superior hotelek részéről az érdeklődés minimális / összesen 7 hotel /, aminek feltehetően az az oka, hogy ezek a hotelek nem tudják az előírt követelményeket teljesíteni, s forrásuk sincs az azokhoz szükséges beruházásokhoz. Az MSZÉSZ javaslatot készített az NGM részére / 19. sz. melléklet /, hogy állami, EU pályázati források nyíljanak meg ezekre a célokra. Az is megfontolandó, hogy – több EU tagország példájához hasonlóan – Magyarországon is ismét kötelező legyen a szállodák minősítése. Ez biztosítaná igazán a minőség javítását, s hozzájárulna egy tisztulási folyamathoz, ami azt jelentené, hogy csak az a kereskedelmi szálláshely nevezhetné magát hotelnek, amely az adott kategóriára előírt követelményeket teljesíti. Ez fogyasztóvédelmi szempontból is pozitív változás lenne.
- A szolgáltatások minőségének javítása érdekében a hardware mellett a software erősítése is szükséges. Ezért az MSZÉSZ javaslatot tett, tesz a közép és felsőfokú oktatás javítására / különös tekintettel a gyakorlati képzésre / Emellett az MSZÉSZ tagszállodái számára – részben Közgyűlései, Régió ülései keretében – folyamatosan továbbképzéseket szervez hazai és külföldi szakemberek bevonásával korszerű vezetési, értékesítési, üzemeltetési ismeretek közvetítésére.

3. Az MSZÉSZ javaslati a helyzet javítására

3.1 Új turizmus stratégia szükségessége

Szükségesnek tartjuk új turizmus fejlesztési stratégia kidolgozását - a szakmai szervezetek bevonásával. Legfontosabb célunk az legyen, hogy az ágazat potenciáljának kihasználása érdekében jelentős vendégéjszaka növekedés valósuljon meg. Az új turizmus stratégia tárgyilagosan és valóban vegye figyelembe országunk meglévő turisztikai adottságait és a megfelelő szabályozási feltételek megteremtésével teremtsen meg a fenntartható turizmus feltételeit. **Az új turizmus törvény az új turizmus stratégiával összhangban készüljön el – minél hamarabb.**

Az MSZÉSZ képviselőit még 2012 – ben az NGM két alkalommal meghívta az „új turizmus stratégia” előkészítő megbeszéléseire. Azóta nincs hírvünk az azzal kapcsolatos munkák állásáról.

3.2 A kereslet élénkítésének szükségessége

Belföldi kereslet

A 2008 – ban kezdődött pénzügyi – gazdasági válságot megelőző évben a hazai szállodákban a belföldi vendégéjszakák száma meghaladta éves szinten az összes vendégéjszaka 44 %- át. Ezt az arányt még 2012 – ben – mikor ez 42,2 % volt – sem sikerült visszanyerni. A belföldi vendégek 90 % - a első sorban vidéki szállodákat látogatta. Az összes belföldi vendégéjszakának csupán kb. 10 % - a realizálódik a budapesti hotelekben, azaz a belföldi vendégforgalom növelése a döntően hazai tulajdonban levő vidéki wellness, gyógy stb. szállodák számára létfontosságú. A szállodák iránti belföldi kereslet élénkítésében meghatározó szerepe lehet a SZÉP kártyának.

Meg kell jegyezni, hogy a SZÉP kártyához hasonló szerepet betöltő Üdülési csekk forgalom a szállodákban 2010 – ben 16,2 milliárd Ft, 2011 – ben 12,3 milliárd Ft volt, az ÜCS tulajdonosok száma meghaladta az 1,5 milliót.

A SZÉP kártya forgalom a szolgáltatók számára nagyon előnyös, mivel csupán 1,5 % jutalék fizetésével jár szemben az ÜCS után fizetett 6 % - kal. Emellett ez sokkal korszerűbb eszköz, mint az ÜCS volt. A szállodákban a SZÉP Kártya forgalom a bevezetés évében, 2012 – ben 8,1 milliárd Ft - ot, a kifutó ÜCS forgalom 2,6 milliárd Ft – ot tett ki. A kettő együtt – 10,7 milliárd Ft - a szállodák belföldi szállásdíj bevételeinek 24,1 % - át érte el a múlt évben.

2013 – ban jelentősen nőtt a SZÉP kártya népszerűsége, a kártyabirtokosok száma – ez év augusztusi adatok szerint - már meghaladja a 866.000 – et, s a nyolcadik hónap végéig több mint 49 milliárd Ft – ot töltöttek fel a munkaadók a kártyákra.

A SZÉP kártya felhasználására vonatkozó – az OTP felméréséből származó - 2013 évi adatok szerint bár a kártya 3 zsebe közül az un. szálláshely zsebbe az összes feltöltés 21,5 % - a került, a 3 zseb kereskedelmi szálláshelyen történő felhasználhatósága eredményeként az összes költségnek kb. 40 % - a ezeknél realizálódott.

A KSH adatai szerint 2013 I. – VII. hónapban a szállodákban realizált SZÉP kártya forgalom 6.682 millió Ft volt. Ez a belföldi szállásdíj bevételnek 25,6 % - át tette ki.

Bár a 2013 májusában a SZÉP kártya felhasználását módosító szabályozás már a fürdők igénybevétele esetében is lehetővé tette a szolgáltatás igénybevételének kiegyenlítését mind a 3 zsebből, az MSZÉSZ álláspontja szerint megfelelő marketinggel annak népszerűségét, felhasználását tovább kellene növelni, hogy a SZÉP kártya valóban betöltse azt a szerepet, amire azt létrehozó szánták, azaz a belföldi turizmus fejlődésének, a kártya tulajdonosok és családjuk pihenésének, rekreációjának elősegítését.

Javaslat: megfelelő marketinggel folyamatosan támogatni kell a SZÉP kártya előnyeinek megismertetését a munkaadók, s felhasználásának módját, technikáját a munkavállalók, kártyatulajdonosok körében. Fontosnak tartjuk, hogy ne történjen olyan állami szabályozó változás, amely más cafetéria eszközök – első sorban az Erzsébet utalvány - felhasználási körének bővítésével, könnyítésével hátrányos helyzetbe hozza a SZÉP kártyát, aminek következtében annak forgalma csökkenhet. Fontos az is, hogy a SZÉP Kártya felhasználása csak az eredeti funkcióiban (szálláshely, klasszikus vendéglátás és szabadidős pihenés) legyen lehetséges és az elfogadóhelyek köre ne híguljon fel.

Külföldi kereslet

A magyarországi szállodák forgalmában meghatározó szerepe van a beutazó turizmusnak, amit az igazol, hogy 2012 – ben a szállodai vendégéjszakák 58 % - át külföldi vendégek töltötték el a hotelekben, s a szállodák összes forgalmának mintegy 2/3- a tőlük származik.

A magyar turizmus számára – a jelen gazdasági helyzetben - elsősorban a külföldi piacokban van növekedési potenciál, elemi érdekünk az ebben rejlő lehetőségek kihasználása, a külföldi vendégforgalom növelése, amiben az ország nemzetközi marketingjét végző MT ZRT – nek meghatározó szerepe van.

A külföldi piacokat megcélzó marketingnek – a realitásokon alapulva – a hagyományos piacaink megtartása, bővítése mellett törekedni kell új piacok megszerzésére.

Hagyományos piacaink a földrajzilag közel fekvő, hasonló kulturális, történelmi háttérű országok, melyekkel erős politikai, gazdasági, jó közlekedési kapcsolataink vannak. Ezek az EU tagországok, illetve az egyéb európai országok. Az MT ZRT 2012 évi kereskedelmi szálláshelyeken megjelenő nemzetiségekről készült statisztikája szerint ezekből realizálódott az összesen 11,3 millió vendégéjszaka 86,5 % - a. Ezen országok az EU tagországok mellett: Horvátország, Norvégia, Oroszország, Svájc, Szerbia, Törökország és Ukrajna.

2012 – ben a kereskedelmi szálláshelyekről megjelenő vendégéjszakák 6,6 % -a Ázsiából, 0,3 % - a Afrikából, 0,6 % - a Ausztráliából – Óceániából, 6 % - a Észak és Dél – Amerikából érkezett.

Növekvő, illetve új – nagy potenciállal rendelkező – piac lehet Oroszország, Ukrajna, a Közel – Kelet, Kína, India, Brazília, de az első kettő kivételével a közlekedési kapcsolatok – légi kapcsolatok – gyengesége, s egyéb okok miatt rövidtávon a kereskedelmi szálláshelyek részére érezhető növekedés eléréséhez a jelenleginél nagyságrendekkel nagyobb marketing ráfordításra, s jelentős termékfejlesztésre lenne szükség. Ezt igazolja, hogy 2012 – ben éves szinten szállodáinkban összesen 123 ezer kínai, 62 ezer brazil és 27 ezer indiai vendégéjszaka realizálódott. Megjegyezzük, hogy a 123 ezer kínai vendégéjszakát 72 ezer turista töltötte el Magyarországon, miközben Ausztriában 2012 –ben

350 ezer kínai turistát regisztráltak. A Közel – keleti, illetve ázsiai vendégéjszakák számát Japán és Izrael kivételével – azok kis volumene miatt – a KSH nem gyűjti.

Ezzel szemben 2012 – ben 582 ezer orosz, 123 ezer ukrán szállodai vendégéjszakáról beszélhetünk. Meg kell jegyezni, hogy 2012 – ben Csehországban a kereskedelmi szálláshelyeken összesen 4,6 millió orosz vendégéjszaka realizálódott, ami a magyarországinak 7,5 – szerese, tehát óriási növekedési potenciál van az orosz, s a földrajzilag még közelebb levő 45,5 milliós ukrán piacban.

Fenti adatok szerint a külföldre irányuló marketing tevékenységnek a hagyományos piacok mellett – amibe beleértendő az amerikai, kanadai, japán piac is - elsősorban az orosz és ukrán piacot kell megcélozni, s csak ezek után lehet bizonyos figyelmet és pénzt fordítani az egyéb piacokra.

Az MT ZRT – nek az elmúlt években a következő források álltak rendelkezésre, fenti célra:

ÉV	MT ZRT MARKETING KÖLTSÉGVETÉSE (MILLIÓ FT)
2002	6.988
2003	5.230
2004	4.515
2005	3.657
2006	4.572
2007	3.692
2008	3.930
2009	3.085
2010	
2011	6.400
2012	6.400
2013	12.500*

*A 2013–ra tervezett költségvetésből év közben 3,1 milliárd Ft zárolásra került.

Nemzetközi összehasonlításban az eredményes turisztikai marketing eléréséhez rendelkezésre álló forrás messze nem elegendő. Ennek egyik oka, hogy Budapest esetében - egy törvénymódosítás következtében - 2011 január 1.-vel az IFA megállapításának és beszédésének joga, - s ennek megfelelően - a bevétel döntő része átkerült a kerületekhez, amelyek ezeket a turizmusból származó bevételeket – s a kapcsolódó állami kiegészítést - túlnyomó részben nem turizmus promóciójára, további fejlesztésére, s főleg nem szakszerűen használják fel. Ennek következtében – az Országgyűlés Sport és Turizmus Bizottsága 2013. június 10. –i ülésén elhangzottak szerint – Budapest IFA bevétele a 2010 évi 1.398 millió Ft – ról – amikor még maga szedte azt be – 2012 – ben már csak 22.3 millió Ft – ra esett vissza, miközben ebben az évben – fővárosi szinten - az IFA bevételek 2.580 millió Ft –ra nőttek. Emiatt a Főváros, s így Magyarország nemzetközi marketingjére felhasználható forrás 2010 – hez képest, illetve a korábbi évekhez képest drasztikusan lecsökkent.

Október elején – a 2014 évi költségvetés tervezetének benyújtásakor - derült ki, hogy az MTZRT jövő évi büdzséje csupán 9.996 millió Ft, ami 20,8 % - kal kisebb a 2013 évre – zárolás előtt – tervezett összegnél. Figyelembe véve, hogy a Forma 1 Magyar Nagydíj állami támogatása – mintegy 6 milliárd Ft – is fenti büdzséből kerül elszámolásra, becsléseink szerint a bel és külföldi marketingre fordítható forrás 2014 – ben a 2013 évinek kb. 55 – 60 % - a. Ez semmiképpen nem elegendő a szükséges nagyon fontos feladatok ellátására.

Álláspontunk szerint az ország sikeres turisztikai marketingje érdekében az MT ZRT mellett meg kell teremteni a regionális és a helyi promóciós tevékenységhez szükséges rendszeres és kiszámítható forrásokat, s biztosítani kell, hogy ezeket ne lehessen más célra felhasználni.

Javaslat: az MT ZRT és a TDM – ek marketing költségvetési forrásainak emelése, s olyan jogi szabályozás / Turizmus törvény /, amely garantálja azok rendszeres és folyamatos biztosítását, s azt, hogy ezeket más célra ne tudják felhasználni. Az MTZRT esetében a 2014 évi nemzetgazdasági költségvetésben a 2013 évit meghaladó keret megállapítása. Budapesten annak megállapodásnak az érvényesítése, hogy a kerületek által beszedett IFA megfelelő hányada – az állami költségvetési támogatással együtt – átadásra kerüljön marketing célú felhasználásra az MT ZRT, illetve a Főváros részére. Javasoljuk annak megfontolását is, hogy – más EU tagországok mintájára – Magyarország is folyamodjon EU – s forrásokért nemzetközi marketingjének erősítésére.

3.3 Új szállodai fejlesztéspolitika szükségessége

A jelen anyag részét képező szálloda piaci helyzetelemzés, s az ezt alátámasztó mellékletek igazolják, hogy az elmúlt években olyan fejlesztéspolitika valósult meg, ami nem vette reálisan figyelembe a keresleti- kínálati viszonyokat. Emiatt egyes szállodatípusoknál és kategóriáknál / wellness hotelek , 4* hotelek / és bizonyos régiókban olyan kínálat alakult ki, amire nincs tartósan megfelelő kereslet, ami biztosítaná a szállodák fenntartható gazdaságos működését. Ezen helyzet kialakulásában nagy szerepe volt annak, hogy hosszú évek óta folyik állami, EU – os források bevonásával olyan szállodai beruházások támogatása, melyekre nincs valós piaci igény. Ezt igazolja egy a nyáron megjelent hír, amely szerint egyik vidéki gyógyhelyünkön, – ahol az éves szállodai kihasználtság 2012 – ben 44,4 % volt – egy új 4* - os szálloda nyert el jelentős EU – os támogatást. A 17. mellékletben bemutatjuk, hogyan alakult egyes megyeszékhelyeken, gyógy és egyéb üdülőhelyeken szállodáink vendégforgalma, a szállodák teljesítménye. Több nagyvárosunk, gyógyhelyünk esetében bizonyos szállodai mutató számok – pl. az éves átlagos szobafoglaltság, átlag szobaár stb. arra hívják fel a figyelmet, hogy az eddigieknél alaposabb mérlegelést igényelne új szállodai kapacitásoknak EU – s támogatással történő megvalósítása.

Javaslat: új magyarországi szállodák létesítésére a következő években állami támogatást, EU forrást szelektíven - alapos piaci elemzés, tényadatokon nyugvó jövedelmezőségi számítás alapján - csak kivételes esetekben biztosítsanak. Új szállodai kapacitások helyett nemzetközi vonzóképeségű turisztikai attrakciók fejlesztését kell támogatni, melyek a jelenleginél fizetőképesebb, új vendégkört hoznak. Emellett támogatásra javasoljuk a meglévő szállodák felújítását / teljes, vagy részleges rekonstrukciót, modernizálást, fürdőszobák, vendégszobák felújítását, a bútorok cseréjét, energiatakarékosági rendszerek, szélessávú internet létesítését /, minőségjavítását, szolgáltatásainak bővítését.

3.4 Budapest turizmusának kiemelt fejlesztése

A KSH 2012 éves adatai igazolják, hogy Budapest változatlanul meghatározó szerepet játszik a hazai turizmusban, szállodaiiparban. A múlt évben a magyarországi szállodai kínálat / 57.877 szoba / 33,1 % - át / 19.168 szobát / Budapesten működtették, a hazai szállodák összes árbevételének / 242,3 milliárd Ft / 47,2 % - a / 114, 3 milliárd Ft /, a hazai szállodák összes szoba árbevételének / 133, 8 millió Ft / 52,8 % - a / 70,7 milliárd Ft /, az összes Magyarországra látogató külföldi vendég költésének kb. 65 % - a fővárosi hotelekben realizálódott. 2012 - ben 2011 – hez képest az országos szállodai bevételekből nőtt a budapesti hotelek részesedése.

Ugyanakkor azt is látni kell, hogy a fővárosi szállodák teljesítményének országos átlagot meghaladó 2012 évi javulása ellenére a teljesítmény sok tekintetben még az 5 évvel korábbi, 2007 évi szintet sem éri el. A 2012 – ben elért 60,4 % - os átlagos foglaltság 0,8 % ponttal, a 17.496 Ft bruttó átlag szobaár 13,3 % - kal, a 10.407 Ft bruttó REVPAR 14,8 % - kal marad el a 2007 évitől.

Budapest szállodaiipara teljesítményének 2007 – 2012 évi adatait, azok rövid elemzését a 2. sz. melléklet tartalmazza.

Fentiekből következik, hogy a hazai turizmus, szállodaiipar teljesítménye nem javítható Budapest turizmusának kiemelt fejlesztése nélkül.

Fővárosunk turizmusának fejlődése szempontjából nagyon fontosnak tartjuk azokat a városfejlesztési, műemlék felújítási programokat, melyek folyamatban vannak, s melyek nagy része 2014 közepére várhatóan befejeződik.

Ezek

- a 4. metró beruházás és a kapcsolódó felszíni fejlesztések,
- a Ferenciek tere, és az Erzsébet híd pesti hídfője környezetének felújítása,
- a Kossuth tér felújítása, s a Parlamenthez kapcsolódó fejlesztések,
- a Zeneakadémia felújítása,
- a Várkert Bazár felújítása, stb.

Mindezek javítják a városképet, hozzájárulnak Budapest arculatának, turisztikai vonzerejének erősödéséhez.

Ugyanakkor több anomália mutatkozik a főváros turizmusának irányításában, marketingjében, pontosabban annak gyengülésében. Ezek a következők:

- A főváros turisztikai marketingjében korábban jelentős szerepet játszó szervezet, a Budapesti Turisztikai Hivatal 2010 IV. negyedéve óta kétszer átalakult, s szakmailag, pénzügyi forrásait tekintve lényegesen meggyengült. Azt először Budapesti Turisztikai Szolgáltató Központ, majd Budapest Fesztivál és Turisztikai Központ Nonprofit Kft. néven szervezték újjá. Az elmúlt hetekben megjelent hírek szerint ismét átszervezésre kerül sor. 2014. június 1.-vel várhatóan a turizmustól ismét leválasztják a fesztiválok szervezését. Minden átszervezés vezetőváltással is járt, így természetesen nem alakulhatott ki hosszú távú stratégiában gondolkodó irányítás. A főváros turisztikai szolgáltatóinak tapasztalatai, véleménye szerint az eddigi átszervezések - a legutóbbi 2012 évi is - az ágazat számára hátrányosak voltak, a korábban külön irányítás alatt működő

tevékenységek összevonása következtében a turizmus háttérbe szorult. Ezt már magának az új szervezetnek a neve is kifejezte, amelyben a „fesztivál” szó került előbbre.

- Fenti szervezet elegendő forrással sem rendelkezik feladatainak kívánt szintű ellátására, miután 2011. január 1. – től az IFA megállapításának, és beszedésének joga a Fővárostól a kerületekhez került. A kerületek, a szolgáltatók – döntően a szállodák - által befizetett adókat, s a kapcsolódó állami kiegészítést nem a turizmus fejlesztésére fordítják. Sajnálatos módon az a kerületek és Főváros közötti megállapodás sem került megvalósításra, amely szerint az IFA befizetésekből és azok állami kiegészítéséből származó bevételek 25 % - át a kerületek átadják a Fővárosnak turisztikai marketing céljára.
- Budapest marketingjének, vonzóképségének gyengülésére utal az is, hogy az ICCA / International Congress and Convention Association / 2012 évi statisztikája szerint fővárosunk – a legalább 50 fős nemzetközi rendezvények száma szerint – a városok közötti rangsorban a 2011 évi 11. helyről 2012 – ben a 20. helyre került. Ezzel szemben a 11. helyet Budapest egyik turisztikai vetélytársa, Prága vette át, míg a városok versenyét Bécs vezeti.
- Az is Budapest marketingjének gyengeségét jelzi, hogy egy - a BGF KVIK által a közelmúltban elvégzett felmérés szerint – a Budapestre látogatóknak kb. 1/3 tudja, hogy Budapest híres fürdőváros, s csupán 10 %-a utazik kifejezetten emiatt hozzánk.

Javaslat: külön hosszú távú turizmus fejlesztési stratégia kidolgozása Budapestre vonatkozóan. Kívánatos, hogy a főváros infrastrukturális fejlesztéseinél – Duna partok eddigiektől eltérő, komplex fejlesztése, „múzeumi negyed” stb. – vegyék figyelembe a turizmus szempontjait, a koncepciók, a részletek kidolgozásába vonják be a turizmus mértékadó szakmai szervezeteit, képviselőit. A fenti folyamatban levő beruházások mellett ismét felhívjuk a figyelmet egy nagy kapacitású - 4 – 6.000 fős – kongresszusi központ megépítésének szükségességére, jelentőségére. Köztudott, hogy Budapest igen népszerű helyszín kongresszusok, konferenciák, un. MICE rendezvények lebonyolítására. Fővárosunk minden adottsággal – páratlan panoráma, történelmi épületek, kulturális hagyományok, világörökségi helyszínek, megfelelő kapacitású és kategóriájú szállodák, világszínvonalú repülőtér, szakértelem stb. - rendelkezik nagy volumenű nemzetközi rendezvények lebonyolítására. Az évek óta javasolt nagy befogadóképességű kongresszusi központ megépítése a meglévő kapacitások jobb kihasználását segítené elő, jelentősen növelné a magas költségekű vendégek arányát Budapesten, s így foglalkoztatás, adóbevételek szempontjából is nagyot lendítene a fejlődésben.

3.5 Malév csődje, s annak hatása

A Malév 2012. februári csődje óta eltelt mintegy 1,5 év után már jól láthatók annak ellentmondásos hatásai, melyek a következőkben foglalhatók össze:

A Malév csődje miatt beszüntette járatait Budapestről a Delta, az American Airlines, a Hainan Airlines. Ennek következtében megszűnt a közvetlen összeköttetés New Yorkkal, Pekinggel, azaz az Egyesült Államokkal, Kínával. A Malév kieső járatai miatt egyes desztinációkban – néhány skandináv ország – egy ideig egyáltalán nem volt repülőjárat. Fontos európai nagyvárosok – Frankfurt, London, Párizs, stb. – esetében a korábban Malévvel versenyben működő légitársaságok – Lufthansa, British

Airways, Air France stb. – a központi repülőterekre egyedül működtetnek menetrendszerű járatokat, s konkurencia híján megemelték jegyáraikat.

Mindez negatívan hatott első sorban a konferencia, MICE turizmusra. Ez volt az egyik oka annak, hogy 2012 – ben ebben a szegmensben a budapesti – főleg felső kategóriás szállodák – nagy veszteséget – 25 – 30 % - szenvedtek el.

Ugyanakkor a kieső Malév helyét az un. „fapados” légitársaságok – első sorban a Wizzair és a Ryanair – nagyon gyorsan átvették, s a korábbinál több desztinációval hoztak létre közvetlen légi kapcsolatot. Ennek, s a fent említett két légitársaság közötti erős verseny – ami nagyon alacsony jegyárakban nyilvánult meg – eredményeként 2012 áprilisától ugrásszerűen, nagyjából két számjegyű mértékben nőtt a főleg Budapestre látogató külföldi, döntően szabadidős vendégek száma. Ezekre az jellemző, hogy keveset költenek, az olcsóbb szállodákat, éttermeket keresik. Ezzel magyarázható, hogy 2012 – ben 2011 – hez képest Budapesten a 3* hoteleknek sikerült a legnagyobb növekedést elérni REVPAR – ban. / + 10,6 % /. Ennek a tendenciának a folytatódása látszik abból, hogy 2013 I. – VII. hónapban a budapesti 3* hotelek REVPAR mutatója 36,4 % - kal javult 2012 – höz képest, ami ismét a legnagyobb növekedés a szállodai kategóriák között.

A budapesti városlátogató turizmus fentiek miatt bekövetkezett dinamikus növekedése pozitívan hatott az egész magyar szállodaiipar 2012 évi teljesítményére. Országos szinten 2011 – hez képest a külföldi szállodai vendégéjszakák 11 % - kal növekedtek, messze meghaladva a belföldi vendégéjszakák 3,9 % - os emelkedését.

Meg kell jegyezni azt is, hogy fenti gyors növekedés üzletmenetre gyakorolt pozitív hatásai mellett – a vendégösszetételben végment változások következtében – Budapest turisztikai image – e romlott, azt egyre inkább „mint olcsó desztináció” keresik, ahol a „a romkocsmákat látogató fapados járatokkal érkező vendégek” a jellemzők.

Javaslat: a magyar gazdaság, a magyar turizmus eminens érdeke, hogy a Liszt Ferenc repülőtérnek minél több külföldi desztinációval legyen légi kapcsolata, hogy minél több légitársaság használja annak szolgáltatásait, hogy ennek eredményeként az egész világról könnyen tudjanak, minél többen ide utazni, utasforgalma növekedjék. Ennek elősegítésére az MT ZRT bevonásával, s egyéb eszközökkel támogatni szükséges a légi kapcsolatok bővülését, a Liszt Ferenc repülőtér tevékenységének sikeres működését, hogy a korábban tervezett – de időközben leállított - repülőtéri beruházások megvalósításával tovább bővüljön, korszerűsödjön Magyarország első légikikötője.

3.6 Kiemelt regionális repülőterek

Egyes turisztikai régiók nemzetközi forgalmának fellendítésében lehet meghatározó szerepe a regionális repülőtereknek. Ezek éves üzemeltetése természetesen jelentős ráfordítást igényel, így a regionális repülőterek fenntartható működtetéséhez bizonyos idő után – amely alatt az állami szerepvállalás indokolt – olyan utasforgalmat kell elérni, ami a működést önfinanszírozóvá teszi. Mivel a regionális repülőterek működése a szolgáltatóknak is érdeke – akik a külföldi vendégforgalomból részesednek – szükséges, hogy anyagilag is részt vegyenek a régiójukban levő repülőterek piaci bevezetésében, marketingjében, stb. Hazánkban a következő regionális repülőtereken van értékelhető nagyságrendű bel- és külföldi utasforgalom:

Sármellék – Balaton reptér

A Nyugat dunántúli gyógyhelyek és Balaton számára jelent nagy potenciális lehetőséget ennek működése. 2012 – ben elsősorban a német és orosz piacról összesen 630 járatral közel 20.000 utas fordult meg a repülőtéren. A szállodai szolgáltatásokat is igénybe vevő vendégek menetrendszeri és charter járatokkal döntően Németországból és Oroszországból érkeztek.

2013 – ra az eddigi légitársaságok az Air Baltic belépésével, új szereplővel bővülnek. Az Air Baltic révén a balti köztársaságokból, illetve Skandináviából számítanak vendégekre. Erre az évre összesen közel 30.000 utas érkezését tervezik a Balaton repülőtérre.

A rendelkezésre álló információk szerint kb. évi 300.000 utasra lenne szükség, hogy a reptér önfinanszírozó legyen. Ennek elérése a közeli jövőben nem várható, ezért az érdekelt Önkormányzatok és szolgáltatók további összefogására van szükség, elsősorban marketing terén, az MT ZRT – vel együttműködve. A Balaton repülőtér üzemeltetésének költségei között a legnagyobb tétel a légi irányítás, illetve a határ és vámország szolgáltatásainak díja. Információink szerint amennyiben ezeket az állam – a régió turisztikai fejlesztésének érdekében – átvállalná, már 30.000 körüli utas számmal önfinanszírozó tudna lenni a reptér.

Debreceni reptér

Kelet - Magyarország / Debrecen és környéke, Hajdúszoboszló / számára jelent ez a külföldi vendégforgalom növelésében potenciális lehetőséget. 2012 – ben az utasforgalom közel 50.000 fő volt, 2013 – ban pedig várhatóan meghaladja a 100.000 főt. A rendelkezésre álló információk szerint az utasok döntő többsége a térségből üdülési céllal charterjáratokat igénybe vevő magyar és szomszédos országokból induló utasokból állt. 2012 – ben a Wizzair közvetlen járatokat indított Londonba, Milánóba, Eindhovenbe, majd ezeket 2013 – ban úgy módosították, hogy London és Eindhoven megtartása mellett Milánó helyére Dortmund lépett. A szállodáktól kapott visszajelzés szerint eddig számottevő külföldi vendégforgalom sem Debrecenben, sem Hajdúszoboszlón nem származott a Wizzair működéséből, annak járatait döntően külföldön tanuló és dolgozó magyar és a szomszédos országokból induló utasok veszik igénybe. Információink szerint a Wizzair járatainak utasai kb. 50 % - ban magyarok, 40 % - ban románok, s 10 % - ban egyéb / szlovák, német, holland stb. / nemzetiségűek. A Wizzair utasforgalmának turizmus szempontból elhanyagolható hatását mutatja, hogy Debrecenben a szállodák éves átlagos szobafoglaltsága 2012 – ben 34,2 % volt – ami az országos átlagnál lényegesen alacsonyabb – s az elmaradt a 2011 évi 34,3 % - tól is, amikor a Wizzair még nem működtetett járatokat Debrecenből. Hajdúszoboszlón a szállodák éves kihasználtsága 44,6 % volt, ami minimális mértékben javult a 2011 évi 44,2 % - ról. A régió turizmusban érdekelt vállalkozásainak – az MT ZRT – vel együttműködve – olyan légitársaság/ok megnyerésére kellene törekedni a debreceni repülőtér igénybe vételével, melyek turisztikai céllal érkező vendégeket hoznának. Erre nagy valószínűséggel az orosz, ukrán piac esetében van lehetőség.

Javaslat: az egyes régiók Önkormányzatainak, szolgáltatóinak, az MT ZRT – nek a további összefogása szükséges, hogy a külföldi vendégforgalom növelése érdekében fenntartható módon tudjanak működni a repülőterek. Ez jelenti olyan vonzó szolgáltatási csomagok összeállítását, ami alapján egyes légitársaságok nemzetközi járatokat indítanak. Emellett szükséges az induló járatok marketing támogatása. Meg kell vizsgálni azt is, hogy az állam milyen eszközökkel / határország,

vámórség működtetésének díjmentes biztosítása stb. / tudná segíteni a regionális repülőterek beindítását, majd a fenntartható működésüket.

3.7 Új kihívások a szállodák számára a marketing, az értékesítés terén

A 16. mellékletben részletesen bemutatjuk azokat a változásokat, amelyek a fogyasztói szokások változása, s a korszerű értékesítési technológiák, az internet adta lehetőségek terjedése révén – a szobafoglalási, kuponos, az ár összehasonlító portálok terjedése, térnyerése következtében - kihívásokat, komoly kockázatokat jelentenek a szállodák számára. Ezek összességében megnövelik a szállodák értékesítési költségeit, s negatívan hatnak a szállodai árakra. Ha a szállodák saját honlapjukat nem tudják megfelelően kezelni az on – line szobafoglalások minél nagyobb számának megnyerésére, akkor túlzottan függővé válhatnak az OTA – s / on – line travel agents /, s a kuponos portálok által hozott foglalásoktól, forgalomtól. Emiatt elveszíthetik kontroljukat üzlet és árpolitikájuk felett is.

Javaslat: erősíteni kell a szállodák szakmai tudását, hogy olyan honlapot hozzanak létre, s magas szakmai színvonalon működtessenek, hogy ezáltal versenyképesek tudjanak lenni az önálló szobafoglalási portálokkal. Az MSZÉSZ Közgyűlésein, szakmai rendezvényein évek óta folytat e téren is szakmai képzést. Emellett régióként, üdülő és gyógyhelyenként a szolgáltatók összefogásával non profit alapon működő az adott terület turisztikai értékeit, szolgáltatásait bemutató portálok létrehozása és működtetése szükséges, amelyeken szállodai szobafoglalásokat, különféle szolgáltatásokat is meg lehet rendelni. Ugyanezt szükséges lenne létrehozni az MT ZRT közreműködésével országos szinten is. Javasoljuk egy olyan jogi szabályozás bevezetésének megfontolását, hogy a szobafoglalási portálok szálláskínálatukban az érvényes szabályozásnak megfelelő elnevezésekkel, szimbólumokkal, összhangban azok működési engedélyével / az egyes szálláshely típusokra elfogadott nemzeti védjegy szerint / szerepeltessék a különféle szálláshelyeket.

3.8 ÁFA

A magyarországi szállodai vállalkozások egyik legnagyobb problémája – a kínálat fejlődésétől elmaradó mértékű, s főleg alacsony fizetőképességű vendégekből álló kereslet mellett – az ágazatot terhelő nagy számú, s helyenként nemzetközi összehasonlításban kiemelkedően magas adó. Ezek közül különösen nagy terhet jelent az ÁFA, amely hazánkban a szobakiadásnál 18 %, a vendéglátásnál, egyéb szolgáltatásoknál / wellness szolgáltatások, terembér, rendezvénytechnika, sportszerek kölcsönzése, parkolás stb. / 27 %, ami a jelenleg már 28 tagú Európai Unióban a legmagasabb.

Ezt igazolja a 3. sz. melléklet, melyben bemutatjuk a 2013 – ban az EU tagországaiban a szállásadást, vendéglátást terhelő ÁFA kulcsokat.

Eszerint a szállásadásnál 20 tagországban az ÁFA mértéke maximum 10 %, 3 országban 10 – 15 % közötti, s **csupán 2 országban / Nagy Britanniában és Litvániában / magasabb, mint a magyarországi 18 %.** / az átlag 10,8 % /

A vendéglátás esetében az ételforgalmat terhelő ÁFA mértéke 11 országban maximum 10 %, 3 országban 10 – 15 %, 6 országban 15 – 20 %, 7 országban 20 – 25 % között van **a magyarországi 27 % - hoz képest. / az átlag 15,3 % /**

Az alkoholmentes italok esetében az ÁFA mértéke 8 országban maximum 10 %, 7 országban 10 – 20 %, 10 országban 20 – 25 % között van. / az átlag 16,6 % /

Az alkoholos italokat terhelő ÁFA mértéke 4 országban maximum 10 %, 11 országban 15 – 20 %, 13 országban 20 – 25 % között van. / **az átlag 21,3 % a magyarországi 27 % - hoz képest /**

Úgy a szállásadást terhelő 18 %, a vendéglátást, s egyéb szolgáltatásokat terhelő 27 % ÁFA azért hátrányos a magyarországi szállodai vállalkozásoknak, mert az alacsony árszintet elfogadó kereslet mellett a magasabb ÁFA kulcsokat a vállalkozások nem tudják áraikban érvényesíteni. Emiatt alacsonyabb nettó árakkal kénytelenek működni, s ennek következtében csökken nyereségük, ami kedvezőtlenül hat szolgáltatásaik minőségére, negatívan hat az alkalmazott létszámra.

Fentiek mellett a szállodaipar esetében az alábbiak miatt is káros a magyar gazdaság részére az EU átlagot messze meghaladó hazai ÁFA:

- A magyarországi szállodaipar bevételeinek kb. 67 % - a külföldi vendégektől származik, s emiatt az általuk igénybe vett szolgáltatások „export tevékenységnek” minősíthetők.
- **Ugyanakkor, mivel a külföldi vendégek felé a szállodai szolgáltatást belföldön teljesítjük, ezért a számlázás bruttó árakon / tehát ÁFA – val / történik. Az export ágazatok a számlázást az egész világon „nettó árakon”, tehát ÁFA nélkül végzik. Ha elfogadjuk, hogy ez a tevékenység „export”, akkor a „bruttó” formában történő számlázás, különösen a kiugróan magas ÁFA miatt egyértelműen hátrányos a magyar szállodaipar részére.**
- **Fenti felismerés miatt, s turizmusuk, szállodaiparuk versenyképessége védelmében – a fenti példák szerint – az EU tagországok túlnyomó része / 20 tagország / a szobakiadásnál maximum 10 % ÁFA kulcsot alkalmaz.**
- **Fentiek a következő példán jól érzékelhetők:** Ha egy magyarországi szálloda 100 € nettó árat akar elérni, akkor a 18 % ÁFA – val 118 € - val tud megjelenni a nemzetközi piacon. A magyarországi turizmus versenytársának számító osztrák szállodák – az ott érvényes 10 % ÁFA miatt - 110 € , a csehországi szállodák – az ott érvényes 15 % ÁFA miatt – 115 €, horvátországi szállodák – az ott érvényes 10 % ÁFA miatt – 110 € áron tudják szolgáltatásaikat kínálni. Ezek a számok egyértelműen bemutatják a magas ÁFA negatív hatását.
- **A szállodaipar az egyetlen ágazat, ahol a fentiek miatt az ÁFA külpiacon versenyképességi tényező és gyakorlatilag exportvámként funkcionál.**

Javaslat: a szállodaipar és vendéglátás teljes adórendszerének felülvizsgálata, az adó mértékek csökkentése, az adórendszer egyszerűsítése. Különösen fontosnak tartjuk – turizmusunk versenyképességének védelme érdekében – a szobakiadás ÁFA szintjének csökkentését, a vendéglátás esetében annak az EU átlaghoz való közelítését.

3.9 IFA mértéke, felhasználása, állami kiegészítése

Az idegenforgalmi adó mértékének változása az egyes magyarországi városokban, gyógy és üdülőhelyeken a 4. sz. mellékletben látható. Ebből kitűnik, hogy 2007 – 2013 között az egyes önkormányzatok több alkalommal jelentős mértékben emelték ezt az adót tekintet nélkül arra, hogyan alakult a turizmus, a szolgáltatók üzletmenete. Az emelés mértéke Budapesten 33 %, Miskolcon 32 %, Egerben 45 %, Szegeden 50 % volt. Az egyes gyógy és üdülő helyeken az IFA mértéke 6 év alatt 20 – 50 % között nőtt. Az IFA mértéke különösen magasnak tekinthető az alacsonyabb kategóriájú, vidéki szállodák esetében, melyeknél az idegenforgalmi adót fix összegben állapították meg, illetve melyeknél az elérhető szobaár alacsony. Jól mutatja ezt a következő példa: 2012 – ben Magyarországon a 3* szállodákban elért átlag szobaár 9.785 Ft volt. Ezeknél 2 fő esetében – 450 Ft/fő/éjszaka összeget figyelembe véve – a fizetendő IFA mértéke – a 900 Ft – a szobaár 9,2 % - át teszi ki. Ugyanez 2012 – ben egy 4* szálloda esetében – ahol az átlag szobaár 14.516 Ft volt – annak 6,2 % - át tette ki.

A magasán megállapított IFA mellett közismertek annak kivetésével, felhasználásával kapcsolatos anomáliák. Itt arra gondolunk, hogy az idegenforgalmi adót döntően nem a turizmus fejlesztésére, annak marketingjére fordítják, hogy Budapesten 2011. január 1. óta – egy törvénymódosítás következtében – az adókivetés joga, s az így beszedett adó a Fővárostól a kerületekhez került. Ennek következtében nem jut forrás Budapest turisztikai marketingjére. Arra is fel kell hívni a figyelmet, hogy az IFA állami forrásból történő kiegészítése bizonytalan, annak nagysága a költségvetés mindenkorai helyzetétől függően változik.

Javaslat: a készülő Turizmus törvényben olyan szabályozásra van szükség, ami biztosítja, hogy az Önkormányzatok az IFA – t, s annak állami kiegészítését – aminek mértékét normatív alapon javasolt megállapítani - turisztikai célokra használják fel. Fontos, hogy Budapest esetében az idegenforgalmi adó meghatározott részét az Önkormányzatok átadják – a Fővárosnak, az MT ZRT – nek – turisztikai marketingre. Jó megoldásnak tartanánk, ha az IFA mértékét maximálnák, s az egész országban – Budapesthez hasonlóan - % - ban állapítanák meg. Ez utóbbi megoldással a fizetendő IFA arányos lenne a szoba árral, azaz a magasabb kategóriájú szállodában lakó vendég magasabb adót fizetne. Ugyanakkor a Fővárosban alkalmazott 4 % idegenforgalmi adó mérték is magas, nem fogadható el annál magasabb felső korlát megállapítása.

3.10 Önkormányzati és egyéb adók, járulékok

A szállodák számára nagy terhet jelentenek az önkormányzatok által – az IFA mellett - kivetett egyéb adók, így az építményadó és iparüzési adó. Az Önkormányzatok ezek megállapításánál általában nem veszik figyelembe a turisztikai vállalkozások üzletmenetét, teherbíró képességét, amit igazol, hogy – az elmúlt években – sok helyen drasztikusan az infláció mértékét meghaladóan emeltek több helyi adót.

Erről számol be a HVG 2013. július 17. –i híre, amely szerint pl., 2012-ben az építmény adó bevételek országos szinten mintegy harmadával, az idegenforgalmi adóból származó bevételek 16%-kal emelkedtek.

Az ország különböző településein alkalmazott fenti adók mértékét a 4. sz. melléklet tartalmazza.

Ebből a következők láthatók:

Helyi iparüzési adó

Mértéke az elmúlt években lényegében egységesen az árbevétel 2 % - a lett. Ez az adó azért hátrányos a szálloda iparra, mert az iparban, a kereskedelemben az ún. anyagköltség nagysága – amivel az iparüzési adó alapja csökkenthető – sokkal magasabb, mint a szállodák esetében. A szállodák ugyanis alapvetően „meghatározott méretű és felszereltségű ” szobákat értékesítenek döntően olyan szolgáltatásokkal, melyek anyag igénye, felhasználása alacsony. A szállodai vállalkozások egy részét – főleg a nagyobb hoteleket és szálloda vállalatokat negatívan érintette az a jogszabály módosítás, amely szerint, míg a korábbi szabályozás szerint az ELÁBÉ és a közvetített szolgáltatások értékének 100 % - val, addig 2013 I. 1. – től annak csak 85 % val lehet az adóalapot csökkenteni amennyiben forgalmuk 500 millió és 20 milliárd Ft között van.

Építmény adó

Az építményadó – melyet fix összeg/m²- ben állapítanak meg – mértéke 2007 - 2013 között Budapesten kb. 100 % - kal, Győrben több, mint 200 % - kal, Miskolcon 150 % - kal, Szegeden több, mint 50 % - kal, Hévízen 10 % - kal, Zalakaroson 18,5 % - kal stb. emelkedett. Az MSZÉSZ egyik tag szálloda vállalata esetében – amely vidéken és Budapesten is rendelkezik több szállodával – 2012 – 13 között az fizetendő építményadó összege 400 millió Ft- ról 425 millió Ft – ra nőtt / index: 106,3 % /

Rehabilitációs hozzájárulás

A szállodaiipart, vendéglátást munkaerőigényes jellege miatt különösen hátrányosan érintette a rehabilitációs hozzájárulás 2010-ben bevezetett kiemelkedő mértékű növelése. Ez a korábbi éves 177.600 forintról 964.500 forintra, több, mint ötszörösére nőtt.

Innovációs járulék

Az innovációs járulék szabályozásának módosítása következtében megszűnt annak a lehetősége, hogy a turisztikai vállalkozások olyan kutatásokat támogassanak, amelyek elősegítik a turizmus folyamatainak megértését, követését, egy-egy speciális részterületének tudományos szintű megismerését. Kívánatos lenne a jelenlegi szabályozás olyan módosítása, ami fentiekre ismét lehetőséget teremtene.

Javaslat: az építményadó maximalizálása, az iparüzési adó mértékének csökkentése a szállodaiipar sajátosságainak figyelembe vételével. Az ágazat speciális jellege miatt a rehabilitációs hozzájárulás kiszámításánál foglalkoztatási követelményként megállapított 5 %-os mértéket csökkenteni kellene, illetve az innovációs járulék szabályozásának olyan módosítását javasoljuk, amely lehetővé teszi, hogy turisztikai vállalkozások az ágazatra vonatkozó kutatásokat támogathassanak. (pl. a hazai gyógyvizek gyógyító hatásának tudományos igazolása támogatása).

3.11 OEP támogatások

Az egyes gyógykezelésekhez nyújtott OEP támogatások fenntartása, s azok mértékének inflációt követő karbantartása elsősorban a vidéki gyógy szállodák – melyeknél a hazai vendégek aránya magas - üzletmenete szempontjából fontos. Az 5. sz. mellékletben látható, hogy az egyes kezelésekhez nyújtott támogatás nagysága hogyan változott. Az adatok azt mutatják, hogy a 2003 – 2013 között eltelt 10 év alatt az egyes támogatások összege 8 – 37 % - kal nőtt, azaz messze elmaradt az 50 % - ot meghaladó infláció mértékétől. Ugyanakkor feltűnő, hogy a leggyakrabban igénybe vett 2 kezelésnél – a gyógyvizes gyógymedence és a gyógy masszázs esetében – a támogatás mértéke 31,7 % - kal, illetve 7,8 % - kal csökkent.

Javaslat: az OEP támogatások rendszeres felülvizsgálata, inflációt követő emelése.

3.12 Hitelfeltételek javítása

A szállodák számára az elmúlt évek kedvezőtlen üzletmenete, romló jövedelmezőségi pozíciója miatt különösen fontos lenne, hogy a hitelezési feltételek javuljanak úgy a forgóeszköz hitelezés, mint a felújítások, új fejlesztések szempontjából. 2012 – 13 – ban fentieket tekintve ellentétes folyamatok mentek végbe a következők szerint:

- A hitelintézetek romló pénzügyi helyzete, az azokat terhelő rendkívüli adók, stb. miatt a bankok csökkentették hitelezési tevékenységüket, s a szállodák lényegében általánosnak tekinthető romló rentabilitásának, likviditásának következtében szigorították azok hitelfelvételének feltételeit.
- A 2013 II. negyedévében beindított, majd 2013 októberétől kibővítésre kerülő Növekedési Hitelprogram nagyon kedvező – 2,5 % - kamattal elsősorban kis és közép vállalatok új beruházásait igyekszik támogatni, amiből szállodák is részesedhetnek. Fenti hitelprogram lehetősége teremt korábban devizában felvett hitelek kiváltására is, de ennek volumenét korlátozták. Ez utóbbi számos hotel esetében fontos lenne, mivel sok szálloda éppen devizában felvett hiteleinél esedékes visszafizetési kötelezettségének nem tud eleget tenni a HUF időközben végbement nagymértékű gyengülése következtében.

Javaslat: szállodák hitelfelvételi lehetőségeinek javítása, az elmúlt években szállodafejlesztésekhez felvett devizahitelek kedvezményes forint hitelekkel való kiváltásának elősegítése.

4. Egyéb témák

A 2012 – 2013 –ban több olyan állami intézkedés történt, melyek a szállodaiparra, vendéglátásra pénzügyileg hátrányosak, s melyeknél a negatív hatást még nem becsülhető:

- Pénztárgép csere

A nagyobb szállodák és szállodavállalatok részére hátrányos az a megkülönböztetés, hogy a pénztárgépek cseréjéhez nem kapják - a kisebb vállalkozások részére biztosított 50.000.- FT/pénztárgép – támogatást. Így a szálloda, szállodavállalat forgalmától, a cserélni szükséges gépek számától függően a teljes költséget azoknak kell fedezni. Egyik tagszálloda vállalatunk esetében ez 2013 – ban meghaladja a 30 millió Ft – ot. A rendelkezésre álló információk szerint a követelményeknek megfelelő korszerű pénztárgépek a szállodák esetében várhatóan 300 – 350.000 forintba kerülnek a jelzett kb. 150.000.- Ft pénztárgépenkénti árral szemben, ami a kkv-knek 50.000.- /pénztárgép támogatás esetén is nehezen elviselhető terhet jelent.

Emellett minden szállodát terhelni fog a pénztárgépek és a NAV szervere közötti adatforgalmazás költsége. Ismereteink szerint ennek nagysága nettó 2 – 5.000 forint/pénztárgép/hó körül várható. Az MSZÉSZ az NGM-nek javasolta, hogy a szállodavállalkozások – méretüktől függetlenül – egységesen részesüljenek 50.000 forintos támogatásban pénztárgépenként. Emellett az adatforgalmazást szolgáló SIM-kártyák költségét a NAV fedezze, tekintettel arra, hogy a szállodaüzemeltetőknek nincs hatása a lehívott adatok mennyiségére, a lehívás gyakoriságára.

- Tranzakciós adó

Egy tag szállodavállalattól kapott tájékoztatás szerint ennek nagysága 2013 I. negyedévében 6,2 millió Ft volt, de mivel az adó mértékét II. félévtől a duplájára emelték, jelenleg becsülni sem tudják a tranzakciós adó éves hatását.

- Bankadó

A banki különadó bevezetése következtében emelkedtek a bankköltségek 2012 – ben. Egy tag szálloda vállalattól kapott tájékoztatás szerint a bankköltség 2012 – ben több, mint 200 % - kal / 233 % / emelkedett nála 2011 – hez képest. 2013 – ban további kétszámjegyű növekedést tapasztalnak.

- E útdíj bevetésének hatása

Egyes hírek szerint az e- útdíj bevezetése növelni fogja a szállítási költségeket, ami aztán emelni fogja az élelmiszerek, egyéb árucikkek, egyes szolgáltatások árát. Erre vonatkozóan még nem állnak rendelkezésre adatok, de várhatóan a palackozott italok, egyes élelmiszerek árát, a mosatási költségeket az e- útdíj megrendelők felé várható áthárítása emelni fogja.

- Minimál bér

Egy tag szálloda vállalat esetében 2013 – ban a kötelező minimál bér emelésének éves hatása + 65 millió Ft. Az MSZÉSZ egyik vidéki 3* szállodája esetében – ahol a munkavállalók 92 % - a minimálbért kap – a kötelező minimál bér emelés hatására az éves személyi költség és annak közterhei 2,5 % - kal nőnek. Mindkét esetben csak az emelés első évében, annak 50 % - ra szól az állami

támogatás. A továbbiakban – az üzletmenettől függetlenül – a vállalatoknak kell a teljes összeget kigazdálkodni.

- **Egyéb adók**

Várhatóan érinteni fogja a szállodákat a telekommunikációs adó, a vendéglátó üzleteket az egyes kerületekben bevezetésre kerülő felügyeleti díj /„kocsma adó” – 20 Ft/férőhely/éjszaka /. Ma még ezekre vonatkozóan sem állnak rendelkezésre adatok.

Mellékletek

1. sz. melléklet - A hazai szállodai ipar 2007 - 2012 közötti teljesítményének részletes elemzése

Országos szállodai kínálat

A **6. sz. mellékletből** megismerhető a hazai szállodai kapacitás változása 2007 – 2012 között, ami a következőket mutatja:

- 2012 –re az országos szállodai kínálat a 2007 évi 50.106 szobáról 57.877 szobára, azaz 15,5 % - kal nőtt.
- Az egyes szállodai kategóriákat vizsgálva megállapítható, hogy az alacsonyabb minőséget jelentő 1, 2, 3* kategóriában a szobák száma 70,9 % - kal, 39,4 % - kal, illetve 3,9 % - kal kisebb lett. Ezzel szemben a 4* kategóriában 52,6 % - kal, az 5* - ban 3,2 % - kal bővült a szobák száma.
- A KSH kimutatása szerint a gyógy szállodáknál a kapacitás közel 30 % - kal csökkent. A csökkenésnek csupán technikai okai vannak. Arról van szó ugyanis, hogy a hazai szabályozás szerint csak az OGYFI által minősített – a követelményeknek megfelelő – hotel minősítheti magát gyógy szállodának. Miután az MSZÉSZ erre felhívta a figyelmet, a KSH kivette kimutatásaiból azokat a hoteleket, melyek ilyen minősítéssel nem rendelkeznek.
- 2007 – 2012 között a wellness hotelek szobaszáma + 162,7 % - kal nőtt. Ennek kapcsán fel kell hívni a figyelmet, hogy Magyarországon jelenleg a Hotelstars minősítési rendszerben lehet hivatalosan „wellness” minősítést szereztetni, de az nem kötelező, azaz bármelyik hotel hirdetheti magát „wellness” hotelnek. Ebből következik, hogy valójában nem tudni, hogy az öt év alatt végbement rendkívüli mértékű kapacitásbővülés mögött milyen szolgáltatást nyújtó kínálat található.
- A magasabb minőségű szállodák részaránya emelkedését jól mutatja, hogy országos szinten 2007 – ben a 4 és 5* szobák száma az összesnek 38,9 % - át, 2012 – ben már 47,9 % - át tette ki.
- 2012 – ben az 1 és 2* szállodák részaránya a teljes szállodai kínálatból csupán 1,3 %, illetve 5,2 % volt, azaz ezek gyakorlatilag eltűnnek a piacról.
- Az alacsonyabb kategóriájú szállodák száma és részaránya csökkenésének több oka van. Többek között az, hogy a kereslet eltolódik a magasabb szolgáltatási színvonalat képviselő hotelek felé, s ennek megfelelően valósulnak meg az új fejlesztések. Emellett az is az okok között említhető, hogy elmúlt évek folyamatos – jelentős részben államilag, EU – s forrásokból támogatott – szállodai fejlesztések következtében szállodai túlkínálat alakult ki, ami a piacon erős versenyt eredményezett, ami lenyomta az árakat. Ebben a versenyben a sokszor elhasználdott, korszerűtlen alacsonyabb osztályú szállodák már nem versenyképesek. Ez is oka eltűnésüknek.

Kereslet

- A 7. sz. mellékletből – amely a bel és külföldi vendégek által a szállodákban eltöltött éjszakák számának változását ismerteti – látható, miként alakult szállodáink iránti kereslet 2007 – 2012 között. Ez a következőket mutatja:
- A 2007 évi összesen 14.128 ezer szállodai vendégéjszaka 2012 – re 16.584 ezerre + 17,4 % - kal nőtt. Ezen belül a belföldi 6.119 ezerről + 14,3 % - kal 6.993 ezerre, a külföldi 8.009 ezerről + 19,8 % - kal 9.591 ezerre emelkedett.
- Az összes szállodai vendégéjszakából a 2007 évi 56,6 % külföldi, 43,4 % belföldi arány 2012 -re 57,8 % - 42,2 % - ra módosult, azaz csak kis mértékben tolódott el a külföldi vendégek felé.
- Az alacsonyabb kategóriákban – részben a kínálat átrendeződése miatt – a vendégéjszakák száma nagy mértékben visszaesett. Az 1* - ban 78,9 % - kal, a 2* - ban 40,3 % - kal, a 3* - ban 11,5 % - kal csökkent. Ezzel szemben a 4* kategóriában – ahol a kapacitás 52,6 % - kal bővült - 55,3 % - kal, az 5* - ban 11,2 % - kal nőtt a vendégéjszakák száma.
- A wellness szállodáknál – melyeknél a kapacitásbővülés + 162,7 % volt – a vendégéjszakák száma + 133,4 % - kal lett nagyobb, ami elmarad a kínálat növekedésétől.
- A wellness hoteleknél a bel és külföldi vendégek megoszlása a 2007 évi 72 – 28 % - ról 69 – 31 % - ra módosult, azaz kissé emelkedett a külföldi vendégéjszakák részesedése.

Országos szállodai teljesítmények

A 8, 9, 10, 11. sz. mellékletek tartalmazzák a szállodai teljesítmények változását összefoglaló mutató számokat. Ezek a szobafoglaltság, a bruttó átlag szobaár, a bruttó REVPAR / egy kiadható szobára jutó szoba árbevétel / és a bruttó TREVPAR / egy kiadható szobára jutó összes árbevétel, amelyben a vendéglátás, wellness, gyógyászati, stb. bevételek is szerepelnek. / Ezekből a következők láthatók:

- Országos szinten a 2007 évi átlagos 50,1 % - ról 2012 – re 47,8 % - ra csökkent a szobafoglaltság. Az 5* kategóriában 68,4 % - ról 65,5 % - ra, a 4* - ban 56,8 % - ról 54,9 % - ra, a 3* - ban 45,9 % - ról 40,8 % - ra, a 2* - ban 31,7 % - ról 27,6 % - ra, az 1* - ban 34,7 % ról 19,7 % - ra.
- A romló szállodai kihasználtság negatívan hatott a szállodai szobaárakra. A 2007 évi országos átlag bruttó 14.902 Ft szobaár 1,5 % - al alacsonyabb, azaz 14.676 Ft lett 2012 – ben. Legnagyobb mértékű a visszaesés az 5* kategóriában volt, ahol a 2007 évi 35.383 Ft 8,8 % - ot csökkentve 2012 – ben 32.620 Ft lett. Öt év alatt az átlag szobaár a 4* kategóriában 7,7 % - kal, a 2 * - ban 7 % - kal csökkent. Ezzel szemben az 1* - ban 53,6 % - kal, a 3* - ban 2,2 % - kal nőtt.
- Feltűnő, hogy az 1* kategória szobaárai 2012 – ben meghaladták a 2* kategória árait, a 3* szobaárai közelebb kerültek a 4* - hoz.
- A szállodai foglaltság és a romló átlag szobaárak következtében csökkent a REVPAR mutató is. Ez a 2007 évi 7.444 Ft – ról 5,8 % - ot csökkentve 2012 – ben 7.010 Ft lett. A REVPAR 5 év alatt az 5* kategóriában 11,8 % - kal, a 4* - ban 10,9 % - kal, a 3 * - ban 9 % - kal, a 2* - ban 17,1 % - kal, az 1 * - ban 12,7 % - kal lett alacsonyabb.

- A TREVPAR / egy kiadható szobára jutó teljes árbevétel / a 2007 évi országos 11.684 Ft 2012 – ben 12.807 Ft – ra nőtt / index: 109,6 % /. Ez az egyetlen szállodai bevételre vonatkozó mutató szám, ami nominálisan nőtt, de messze elmaradt az üzemelési költségek emelkedésétől.
- A hazai gyógy szállodák átlagos foglaltsága a 2007 évi 63,9 % - ról 2012 – re 57,6 % - ra mérséklődött. Ugyanebben az időszakban a 2007 évi 12.602 Ft bruttó átlag szobaár 8,1 % - ot emelkedve 2012 – ben 13.629 Ft lett.
- 2007 és 2012 között a wellness szállodák átlagos szobafoglaltsága a 50,5 % - ról 47,6 % - ra csökkent, a bruttó átlag szobaára 14.465 Ft – ról 15.609 Ft / bázis i. 107,9 % / nőtt, a REVPAR 7.309 Ft – ról 7.425 Ft -ra emelkedett. / bázis i. 101,6 % /
- A 14. melléklet mutatja a magyarországi szállodák bruttó szoba, illetve bruttó összes árbevételének 2007 – 2012 közötti évenkénti változását. A KSH adatai szerint – míg a szállodai kapacitás 5 év alatt 15,5 % - kal bővült – addig a szoba árbevétel a 2007 évi 122,2 milliárd Ft – ról 2012 – re 135,8 milliárd Ft – ra / bázis i. 111,2 % /, az összes szállodai árbevétel pedig a 2007 évi 213,7 milliárd Ft – ról 242,3 milliárd Ft – ra nőtt. / bázis i. 113,4 % /

2. sz. melléklet - Budapest szállodái 2007 - 2012 közötti teljesítményének elemzése

MEGNEVEZÉS	2007	2008	2009	2010	2011	2012
KÍNÁLAT						
Szállodai szoba	16.298	16.122	17.283	18.005	18.253	19.168
KERESLET						
Vendégéjszaka (ezer)	5.721	5.674	5.122	5.607	6.049	6953
SZÁLLODAI MUTATÓSZÁMOK						
Szobafoglaltság (%)	61,2	58,7	49,6	52,3	57	60,4
Bruttó átlag szobaár (Ft)	19.942.-	19.322.-	18.506.-	17.436.-	17.591.-	17.496.-
Bruttó REVPAR (Ft)	12.201.-	11.344.-	9.180.-	9.111.-	10.032.-	10.407.-
Bruttó TREVPAR					15.880,-	16.818,-
Bruttó szoba árbevétel (millió Ft)	71.108,-	67.236,-	57.411,-	58.702,-	64.505,-	70.672.-
Bruttó összes szállodai bevétel (millió Ft)	109.904,-	103.463,-	106.703,-	99.377,-	105.229,-	114.328.-

Fentiekből a következők láthatók:

- 2007 – 2012 között Budapesten a szállodai szobák száma 17,6 % - kal, a szállodai vendégéjszakák száma 21,5 % - kal emelkedett.
- Feltűnő, hogy míg a vendégéjszaka szám bővülés meghaladta a szállodai szobák számának növekedését, csökkent a szállodák átlagos kihasználtsága, bruttó átlag szobaára, s ennek megfelelően a bruttó REVPAR is.
- A szobafoglaltság a 2007 évi 61,2 % - ról 2012 – ben 57 % - ra, a 2007 évi 19.942 Ft bruttó átlag szobaár 2012 – ben 17.591 Ft – ra mérséklődött / bázis i. 88,2 % /, a bruttó REVPAR pedig a 2007 évi 12.201 Ft – ról 2012 – ben 10.032 Ft – ra / bázis i. 82,2 % esett vissza.
- 2007 – 2012 között, azaz 5 év alatt a szállodai kapacitás 17,6 % - kal emelkedett, eközben a fővárosi szállodák összes szoba árbevétele a 2007 évi 109,9 milliárd Ft –ról 114,3 milliárd Ft –ra nőtt / bázis i. 104 % / A forgalom emelkedése tehát messze elmaradt a kapacitás bővülésétől.
- A fővárosi szállodák teljesítményének jelentős visszaesését az elmúlt évek pénzügyi, gazdasági válsága, s annak a bel és külföldi vendégek fogyasztási szokásaira tett hatása okozta, azt negatívan érintette. Eközben változott a főváros vendégkörének összetétele is. Megnőtt a szabadidős turisták

részaránya, csökkent az üzleti utazóké, a MICE rendezvények résztvevőié. A szabadidős vendégek zömében kétágyas elhelyezést igényelnek. Ezzel magyarázható, hogy bár a vendégéjszakák számának emelkedése meghaladja a szoba szám bővülést, mégis alacsonyabb lett a szállodák kihasználtsága. Fenti változásokban jelentős szerepe van a Malév 2012. februári csődjének, s a helyére lépő „fapados légitársaságok” térnyerésének.

- Budapest szállodai teljesítményének gyengesége a nagyon alacsony szállodai szobaár. Ezt mutatják az STR / Smith Travel Research / piackutatásának eredményei, melyek az egész világ szállodaipara teljesítményének alakulását követik nyomon. Az STR Európára vonatkozó kutatásai szerint – amely 31 európai nagyváros szállodáinak teljesítményére terjednek ki – 2012 – ben Budapest szállodáinak átlagos szobaárai csupán a 30. helyet biztosították számára, azaz a vizsgált 31 város közül csupán Vilnius szállodáinak átlag árát tudtuk felülmúlni.
- A nagyon alacsony szobaárakra utal az is, hogy Budapest két régiós versenytársának, Bécsnek és Prágának szállodai árai mintegy 50, illetve 10 % - kal haladják meg azt, amit fővárosunk hoteljei elérnek.

3. sz. melléklet - 2013 - ban érvényes ÁFA kulcsok az EU tagországokban

		AUSTRIA	BELGIUM	BULGARIA	CYPRUS	CZECH REPUBLIC	DENMARK	ESTONIA	FINLAND	FRANCE*	GERMANY	GREECE	HUNGARY	IRELAND	ITALY	LATVIA	LITHUANIA	LUXEMBOURG	MALTA	NETHERLANDS	POLAND	PORTUGAL	ROMANIA	SLOVAKIA	SLOVENIA	SPAIN	SWEDEN	UNITED KINGDOM	NORWAY	SWITZERLAND	ICELAND	CROATIA	TURKEY
RATES	Standard	20	21	20	18	21	25	20	24	19,6	19	23	27	23	21*	21	21	15	18	21	23	23	24	20	22	21	25	20	25	8	25,5	25	18
	Reduced	10	6/12	9	5/8	15	-	9	10/14	5,5/7	7	13	5/18	9/13,5	10	12	9	6/12	7	6	8	6/13	9	6/10	9,5	10	6/12	5	8/15	2,5	7/14	10	8
	Super reduced	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2,1	-	6,5	-	4,8	4	-	-	3	-	-	5	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-
HOTEL		10	6	9	8	15	25	9*	10	7	7*	6,5	18*	9	10	12*	21	3	7	6	8*	6	9*	20	9,5	10	12	20*	8	3,8*	7	10	8
RESTAURANT SERVICES	Restaurant Food	10	12	20	8	21*	25	20	14	7	19	23	27	9	10	21	21	3	18*	6	8	23	24	20	9,5	10	12	20	25	8	7	10	8/* 18
	Non-alcoholic beverages	10/20*	21	20	8	21	25	20	14	7	19	23	27	23	10	21	21	3	18*	6	8/23**	23	24	20	22	10	12	20	25	8	7	10	8/* 18
	Alcoholic beverages	20	21	20	8	21	25	20	24	19,6	19	23	27	23	10	21	21	3	18*	21	23	23	24	20	22	10	25	20	25	8	25,5	10/25*	18
	Take away Food	10	6	20	5	15	25	20	14	5,5/7**	7	23	27	9	10	21	21	3	18	6	8	23	24	20	9,5	10	12	20/0**	15	2,5**	7	25	8
	Non-alcoholic drinks	10/20*	6	20	5/18*	21	25	20	14	5,5/7**	19	23	27	23	10	21	21	3	18	6	8/23**	6/13/23*	24	20	22	10	12	20	15	2,5	7	25	8
	Alcoholic beverages	20	21	20	18	21	25	20	24	19,6	19	23	27	23	10	21	21	3	18	21	23	13/23*	24	20	22	10	25	20	25	8	25,5	25	18
	Delivery at home Food	10	6	20	5	21	25	20	14	5,5/7**	7/19**	23	27	9	10	21	21	3	18	6	8	23	24	20	9,5	10	12	20	15	2,5***	7	25	8
	Non-alcoholic beverages	10/20*	21	20	5/18*	21	25	20	14	5,5/7**	19	23	27	23	10	21	21	3	18	6	8/23**	6/13/23*	24	20	22	10	12	20	15	2,5	7	25	8
Alcoholic beverages	20	21	20	18	21	25	20	24	19,6	19	23	27	23	10	21	21	3	18	21	23	13/23*	24	20	22	10	25	20	25	8	25,5	25	18	
BAR&CAFÉ SERVICES	Bars & cafés Food	10	12	20	8**	21	25	20	14	7	19	23	27	9	10	21	21	3	18	6	8	23	24	20	9,5	10	12	20	25	8	7	25	18
	Non-alcoholic beverages	10/20*	21	20	8**	21	25	20	14	7	19	23	27	23	10	21	21	3	18	6	8/23**	23	24	20	22	10	12	20	25	8	7	25	18
	Alcoholic beverages	20	21	20	8**	21	25	20	24	19,6	19	23	27	23	10	21	21	3	18	21	23	23	24	20	22	10	25	20	25	8	25,5	25	18
	Night clubs Food	10	12	20	8**	21	25	20	14	7	19	23	27	9	21	21	21	3	18	6	8	23	24	20	9,5	10	12	20	25	8	7	25	18
	Non-alcoholic beverages	10/20*	21	20	8**	21	25	20	14	7	19	23	27	23	21	21	21	3	18	6	8/23**	23	24	20	22	10	12	20	25	8	7	25	18
Alcoholic beverages	20	21	20	8**	21	25	20	24	19,6	19	23	27	23	21	21	21	3	18	21	23	23	24	20	22	10	25	20	25	8	25,5	25	18	
FOOD, DRINKS IN SHOPS	Food	10	6/12/21	20	0/5/18 luxé	15/21	25	20	14	7	7	13	27	0/13,5/23	4/10/21	21	21	3	0	6	5/8	6/13/23	24	20	9,5	4/10	12	0***	15	2,5	7	0/25	8/18
	Non-alcoholic beverages	20	6	20	5/18**	15	25	20	14	7	19	13	27	23	4/21	21	21	3	18	6	8/23**	6/13/23	24	20	9,5	10	12	20	15	2,5	7	25	8
	Alcoholic beverages	20**	21	20	18	21	25	20	24	19,6	19	23	27	23	21	21	21	12/15	18	21	23	13/23	24	20	22	21	25	20	25	8	25,5	25	18

4. sz. melléklet - IFA, s egyéb önkormányzati adók

ÖNKORMÁNYZATI ADÓK								
	IFA (Ft/fő/éj)			Építményadó (Ft/m ²)			Helyi iparüzési adó (%)	
	2007	2012	2013	2007	2012	2013	2012	2013
Nagyvárosok								
Budapest	3%	4% kivéve 2 ker. - 350, 11,14. ker - 400	4%, 2 kerület - 350	900	1250-1658	1400-1722	2	2
Kecskemét		250	250		600	600	2	1,6
Győr		300	300		700	900	2	2
Eger	310	400	450	260	750	800	2	2
Szeged	300	427	450	900	1250	1395	2	2
Székesfehérvár		450	450		1.650	1650		2
Miskolc	340	450	450	700	1200	1700	2	2
Pécs		400	400		1.200	1700	2	2
Debrecen		300	300		670	750	2	2
Gyógyhelyek								
Bükfürdő	345	410	410	100	300	300-600	2	2
Hajdúszoboszló	300	410	450	500	500	500	2	2
Harkány		430	430		800	600-1200	2	2
Hévíz	345	420	450	550	600	600	2	2
Sárvár		375	400		0	0	2	2
Zalakaros	320	400	400	350	400	415	2	2
Tapolca	300	400	400	700	700	700-1400		2
Vízparti üdülő helyek								
Balatonföldvár		07-08. hó- 400, többi hó- 330	420		1000	840-1200	2	2
Balatonfűred		435	450		850	500-1715	2	2
Keszthely		390	390		1000m ² alatt- 400 1000m ² felett 1000	1000m ² alatt - 400 Ft/m ² , 1000m ² felett 1000 Ft/m ²	2	2
Siófok		400	400		1170	1170	2	2
Tiszafüred		300	300		600	600	2	1,8
Velence		300	430		1000 -900 - 800	100-1200	2	2
Visegrád		410	410		550	550	0	1,9

5. sz. melléklet - OEP támogatások

MEGNEVEZÉS	OEP TÁMOGATÁS NETTÓ FT			INDEX %	
	2003	2007-2011	2012.07.01-től	2012/2011	2012/2003
01 Gyógyvizes gyógymedence*	401	260	274	105,4	68,3
03 Iszappakolás	827	897	948	105,7	114,6
04 Súlyfürdő	502	531	561	105,6	111,8
05 Szénsavas fürdő	710	745	768	103,1	108,2
06 Orvosi gyögmasszázs*	625	550	580	105,5	92,8
07 Vízalatti vízszugármasszázs	683	724	765	105,7	112,0
08 Vízalatti csop. gyógytorna	443	575	607	105,7	137,0
09 Komplex fürdőgyógyászati ell.	1759	2110	2229	105,6	126,7

***Megjegyzés:** a szállodáktól származó információk szerint fenti, OEP által támogatott kezelések között a legnagyobb igény a *-gal jelöltek iránt mutatkozik. Emiatt különösen kedvezőtlen a szolgáltatók számára, hogy ezeknél a 2003 évi állapothoz képest nominálisan csökkent a támogatás mértéke.

6. sz. melléklet - Országos szállodai kapacitás

Év	Összesen	
	Szobaszám	Index (bázis%)
2007	50 106	100,0%
2008	50 669	101,1%
2009	52 148	104,1%
2010	54 308	108,4%
2011	54 674	109,1%
2012	57 877	115,5%

Év	*		**		***		****		*****	
	Szobaszám	Index (bázis%)	Szoba- szám	Index (bázis%)	Szoba- szám	Index (bázis%)	Szoba- szám	Index (bázis%)	Szoba- szám	Index (bázis%)
2007	2 540	100,0%	4 983	100,0%	23 103	100,0%	15 446	100,0%	4 034	100,0%
2008	2 034	80,0%	4 843	97,2%	23 171	100,3%	16 130	104,4%	4 491	111,3%
2009	1 509	59,4%	4 649	93,3%	22 967	99,1%	18 342	118,7%	4 681	116,0%
2010	1 518	59,8%	4 291	86,1%	22 786	98,6%	20 933	135,5%	4 641	115,0%
2011	648	25,5%	3 244	65,1%	21 004	90,9%	20 992	135,9%	4 343	107,7%
2012	740	29,1%	3 018	60,6%	22 196	96,1%	23 578	152,6%	4 165	103,2%

Év	Gyógy szállodák		Wellness szállodák	
	Szobaszám	Index (Bázis%)	Szobaszám	Index (Bázis%)
2007	6 612	100,0%	4 216	100,0%
2008	6 819	103,1%	5 056	119,9%
2009	6 746	102,0%	5 826	138,2%
2010	7 211	109,1%	7 384	175,1%
2011	6 042	91,4%	8 762	207,8%
2012	4 640	70,2%	11 076	262,7%

7. sz. melléklet - Szállodai vendégéjszakák számának alakulása 2007 – 2012

Év	Összes Belföldi Vendégéjszaka		Összes Külföldi Vendégéjszaka (fő)		Összes Vendégéjszaka	
	(fő)				(fő)	
	Belföldi	Index (bázis%)	Külföldi	Index (bázis%)	Összes	Index (bázis%)
2007	6 119	100,0%	8 009	100,00%	14 128	100,0%
2008	6 255	102,2%	7 919	98,88%	14 174	100,3%
2009	5 827	95,2%	7 276	90,85%	13 103	92,7%
2010	6 256	102,2%	7 842	97,91%	14 098	99,8%
2011	6 421	104,9%	8 416	105,1%	14 837	105,0%
2012	6 993	114,3%	9 591	119,75%	16 584	117,4%

Év	Belföldi Vendégéjszaka (ezer db)									
	*		**		***		****		*****	
	Belföldi	Index (bázis%)	Belföldi	Index (bázis%)	Belföldi	Index (bázis%)	Belföldi	Index (bázis%)	Belföldi	Index (bázis%)
2007	333	100,0%	529	100,0%	3 060	100,0%	2 037	100,0%	161	100,0%
2008	274	82,3%	556	105,1%	3 012	98,4%	2 228	109,4%	186	115,5%
2009	100	30,0%	501	94,7%	2 738	89,5%	2 280	111,9%	214	132,9%
2010	75	22,5%	537	101,5%	2 784	91,0%	2 652	130,2%	202	125,5%
2011	31	9,3%	464	87,7%	2585	84,5%	2765	135,7%	176	109,3%
2012	75	22,5%	350	66,2%	2 763	90,3%	3 281	161,1%	171	106,2%

Év	Külföldi Vendégéjszaka (ezer db)									
	*		**		***		****		*****	
	Külföldi	Index (bázis%)	Külföldi	Index (bázis%)	Külföldi	Index (bázis%)	Külföldi	Index (bázis%)	Külföldi	Index (bázis%)
2007	69	100,0%	255	100,0%	2 965	100,0%	3 430	100,0%	1 290	100,0%
2008	60	87,0%	240	94,1%	3 021	101,9%	3 311	96,5%	1 287	99,8%
2009	51	73,9%	243	95,3%	2 492	84,0%	3 262	95,1%	1 228	95,2%
2010	37	53,6%	195	76,5%	2 396	80,8%	3 868	112,8%	1 341	104,0%
2011	21	30,4%	153	60,0%	2315	78,1%	4319	125,9%	1348	104,5%
2012	14	20,3%	118	46,3%	2 572	86,7%	5 211	151,9%	1 444	111,9%

Év	Összes Vendégéjszaka (ezer db)									
	*		**		***		****		*****	
	Összes	Index (bázis%)	Összes	Index (bázis%)	Összes	Index (bázis%)	Összes	Index (bázis%)	Összes	Index (bázis%)
2007	402	100,0%	784	100,0%	6 025	100,0%	5 467	100,0%	1 451	100,0%
2008	334	83,1%	796	101,5%	6 033	100,1%	5 539	101,3%	1 473	101,5%
2009	151	37,6%	744	93,5%	5 230	86,7%	5 542	100,1%	1 442	97,9%
2010	111	27,6%	732	98,4%	5 180	99,0%	6 520	117,6%	1 543	107,0%
2011	52	12,9%	617	84,3%	4 900	94,6%	7 084	108,7%	1 524	98,8%
2012	89	22,1%	468	59,7%	5 335	88,5%	8 492	155,3%	1 614	111,2%

Év	Gyógy szálloda (BELFÖLD)		Gyógy szálloda (KÜLFÖLD)		Gyógy szálloda Összesen	
	Belföldi	Index (bázis%)	Külföldi	Index (bázis%)	Összes	Index (bázis%)
2007	1 321	100,0%	1 380	100,0%	2 701	100,0%
2008	1 339	101,4%	1 356	98,3%	2 695	99,8%
2009	1 179	89,3%	1 274	92,3%	2 453	90,8%
2010	1 275	96,5%	1 296	93,9%	2 571	95,2%
2011	1 156	87,5%	1 027	74,4%	2 183	80,8%
2012	996	75,4%	1 252	90,7%	2 248	83,2%

Év	Wellness (BELFÖLD)		Wellness (KÜLFÖLD)		Wellness Összesen	
	Belföldi	Index (bázis%)	Külföldi	Index (bázis%)	Összes	Index (bázis%)
2007	1 029	100,0%	396	100,0%	1 425	100,0%
2008	1 208	117,4%	452	114,1%	1 660	116,5%
2009	1 243	120,8%	429	108,3%	1 673	117,4%
2010	1 602	155,7%	620	156,6%	2 222	155,9%
2011	1 916	186,2%	868	219,2%	2783	195,3%
2012	2 402	233,4%	1074	271,2%	3 476	243,9%

8. sz. melléklet - Országos szállodai szobafoglaltság 2007 – 2012

Év	*		**		***		****		*****		Szállodák összesen	
	OCC %	Index (bázis%pont)	OCC%	Index (bázis%pont)	OCC %	Index (bázis%pont)	OCC %	Index (bázis%pont)	OCC %	Index (bázis%pont)	Átlagosa n	Index (bázis%pont)
2007	34,7	-	31,7	-	45,9	-	56,8	-	68,4	-	50,1	-
2008	34,8	0,1	32,5	0,8	44,6	-1,3	54,6	-2,2	61,2	-7,2	48,5	-1,6
2009	24,4	-10,3	30,7	-1	38,7	-7,2	48,5	-8,3	53,7	-14,7	43,1	-5,4
2010	22,5	-12,2	28,9	-2,8	39	-6,9	50	-6,8	60,1	-8,3	44,6	-5,5
2011	20,4	-14,3	31,8	0,1	39,8	-6,1	53,5	-3,3	63,4	-5	46,5	-3,6
2012	19,7	-15	27,6	-4,1	40,8	-5,1	54,9	-1,9	65,5	-2,9	47,8	-2,3

Év	Gyógy	Index (bázis%pont)	Wellness	Index (bázis%pont)
2007	63,9	-	50,5	-
2008	61,3	-2,6	46,9	-3,6
2009	56,6	-7,3	40,8	-9,7
2010	56,1	-7,8	42,8	-7,7
2011	53,9	-10	45,3	-5,2
2012	57,6	-6,3	47,6	-2,9

9. sz. melléklet - Bruttó szállodai szobaárak kategóriánként 2007 - 2012

Év	*		**		***		****		*****		Szállodák összesen	
	Bruttó ár	Index (bázis)	Bruttó ár	Index (bázis)	Bruttó ár	Index (bázis)	Bruttó ár	Index (bázis)	Bruttó ár	Index (bázis)	Szállodák átlagosan	Index (bázis)
2007	4 916	100,0%	7 719	100,0%	9 577	100,0%	15 732	100,0%	35 383	100,0%	14 902	100,0%
2008	5 016	102,0%	7 978	103,4%	9 917	103,6%	15 661	99,5%	34 130	96,5%	14 935	100,2%
2009	7 378	150,1%	8 032	104,1%	10 297	107,5%	15 397	97,9%	31 034	87,7%	14 913	100,1%
2010	6 578	133,8%	7 628	98,8%	9 435	98,5%	14 466	92,0%	29 402	83,1%	14 231	95,5%
2011	7 425	151,0%	7 666	99,3%	9 550	99,7%	14 294	90,9%	31 005	87,6%	14 372	96,4%
2012	7 553	153,6%	7 180	93,0%	9 785	102,2%	14 516	92,3%	32 620	92,2%	14 676	98,5%

Év	Gyógy	Index (bázis%)	Wellness	Index (bázis%)
2007	12 602	100,0%	14 465	100,0%
2008	13 027	103,4%	14 683	101,5%
2009	13 822	109,7%	15 006	103,7%
2010	13 501	107,1%	14 354	99,2%
2011	12 731	101,0%	14 136	97,7%
2012	13 629	108,1%	15 609	107,9%

10. sz. melléklet - Bruttó REVPAR kategóriánként 2007-2012

REVPAR	*		**		***		****		*****		Szállodák összesen	
Év	Bruttó REVPAR	Index (bázis%)	Bruttó REVPAR	Index (bázis%)	Bruttó REVPAR	Index (bázis%)	Bruttó REVPAR	Index (bázis%)	Bruttó REVPAR	Index (bázis%)	Szállodák átlagosan	Index (bázis%)
2007	1 707	100,0%	2 395	100,0%	4 389	100,0%	8 940	100,0%	24 217	100,0%	7 444	100,0%
2008	1 745	102,2%	2 590	108,1%	4 416	100,6%	8 556	95,7%	20 884	86,2%	7 237	97,2%
2009	1 799	105,4%	2 466	103,0%	3 989	90,9%	7 462	83,5%	16 666	68,8%	6 423	86,3%
2010	1 479	86,6%	2 207	92,2%	3 676	83,8%	7 227	80,8%	17 669	73,0%	6 344	85,2%
2011	1 512	88,6%	2 440	101,9%	3 799	86,6%	7 644	85,5%	19 662	81,2%	6 676	89,7%
2012	1 491	87,3%	1 985	82,9%	3 996	91,0%	7 966	89,1%	21 359	88,2%	7 010	94,2%

Év	Adatok Ft-ban			
	Gyógy	Index (bázis%)	Wellness	Index (bázis%)
2007	8 059	100,0%	7 309	100,0%
2008	6 884	85,4%	7 987	109,3%
2009	7 819	97,0%	6 129	83,9%
2010	7 569	93,9%	6 140	84,0%
2011	6 859	85,1%	6 405	87,6%
2012	7 855	97,5%	7 425	101,6%

11. sz. melléklet - NETTÓ REÁL REVPAR (inflációval korrigálva mai árszínvonalra)

NETTÓ REÁL REVPAR (inflációval korrigálva mai árszínvonalra)												
	****		****		***		**		*		Összesen	
	Ft	%	Ft	%	Ft	%	Ft	%	Ft	%	Ft	%
2000	39 583	-	15 279	-	5 150	-	3 097	-	2 197	-	8 895	-
2001	32 304	81,6%	12 489	81,7%	4 768	92,6%	2 971	95,9%	1 973	89,8%	7 989	89,8%
2002	28 380	87,9%	11 692	93,6%	4 424	92,8%	2 725	91,7%	1 957	99,2%	7 470	93,5%
2003	22 825	80,4%	10 151	86,8%	4 323	97,7%	2 659	97,6%	2 139	109,3%	6 934	92,8%
2004	23 060	101,0%	9 837	96,9%	4 206	97,3%	2 472	93,0%	1 881	87,9%	7 090	102,2%
2005	26 506	114,9%	10 162	103,3%	4 448	105,7%	2 431	98,3%	1 985	105,5%	7 733	109,1%
2006*	28 125	106,1%	10 643	104,7%	4 895	110,0%	2 345	96,5%	1 959	98,7%	8 341	107,9%
2007	25 703	91,4%	9 489	89,2%	4 658	95,2%	2 542	108,4%	1 812	92,5%	7 901	94,7%
2008	20 891	81,3%	8 559	90,2%	4 418	94,8%	2 591	101,9%	1 746	96,3%	7 240	91,6%
2009	16 134	77,2%	7 224	84,4%	3 862	87,4%	2 387	92,1%	1 742	99,8%	6 218	85,9%
2010	16 444	101,9%	6 726	93,1%	3 421	88,6%	2 054	86,0%	1 377	79,0%	5 904	95,0%
2011	17 612	107,1%	6 847	101,8%	3 403	99,5%	2 186	106,4%	1 354	98,4%	5 980	101,3%
2012	18 101	102,8%	6 751	98,6%	3 386	99,5%	1 682	77,0%	1 264	93,3%	5 941	99,3%
2012/2000		45,7%		44,2%		65,8%		54,3%		57,5%		66,8%

*2006. szeptember 1-vel a szállásadás ÁFA-ja 15 %-ról 20 %-ra nőtt. Az adott évre átlagos 16,67%-os ÁFA-t használtunk a nettó REVPAR kalkulációjához. 2009. július 1-vel a szállásadás áfája 18 %-ra csökkent, a nettó REVPAR kalkulációjához 19%-os kalkulációt használtunk.

12. sz. melléklet - Bruttó TREVPAR kategóriánként 2007-2012

Országos szállodai bruttó TREVPAR* (Ft)												
	*		**		***		****		*****		Szállodák összesen	
Év	Bruttó TREVPAR	Index (bázis %)	Bruttó TREVPA R	Index (bázis %)	Bruttó TREVPA R	Index (bázis %)	Bruttó TREVPA R	Index (bázis %)	Bruttó TREVPA R	Index (bázis %)	Bruttó TREVPA R	Index (bázis %)
2007	1 453	100,0%	3 101	100,0%	7 060	100,0%	16 257	100,0%	37 701	100,0%	11 684	100,0%
2008	1 482	102,0%	3 193	103,0%	7 088	100,4%	15 574	95,8%	33 076	87,7%	11 496	98,4%
2009	1 428	96,4%	3 807	119,2%	7 650	107,9%	16 369	105,1%	33 295	100,7%	12 496	108,7%
2010	817	57,2%	3 010	79,1%	5 988	78,3%	13 211	80,7%	29 956	90,0%	10 437	83,5%
2011	3 811	466,5%	4 244	141,0%	6 860	114,6%	14 124	106,9%	30 979	103,4%	11 916	114,2%
2012	2 241	58,8%	3 710	87,4%	7 575	110,4%	14 722	104,2%	33 421	107,9%	12 807	107,5%

13. sz. melléklet - REAL TREVPAR (correction with the yearly CPI)

REAL TREVPAR (correction with the yearly CPI)												
	*****		****		***		**		*		Total	
	Ft	%	Ft	%	Ft	%	Ft	%	Ft	%	Ft	%
2000	65 103	-	28 683	-	10 025	-	5 222	-	2 645	-	15 356	-
2001	57 658	88,6%	24 689	86,1%	9 584	95,6%	4 656	89,2%	2 288	86,5%	14 304	93,1%
2002	54 926	95,3%	24 598	99,6%	9 038	94,3%	4 419	94,9%	1 820	79,5%	13 847	96,8%
2003	43 075	78,4%	22 378	91,0%	8 877	98,2%	4 358	98,6%	2 304	126,6%	13 224	95,5%
2004	44 766	103,9%	22 504	100,6%	8 753	98,6%	3 973	91,2%	1 831	79,5%	13 953	105,5%
2005	53 721	120,0%	23 234	103,2%	8 899	101,7%	3 764	94,7%	1 764	96,3%	15 175	108,8%
2006	53 758	100,1%	22 539	97,0%	9 055	101,7%	3 267	86,8%	2 028	115,0%	15 250	100,5%
2007	48 017	89,3%	20 705	91,9%	8 992	99,3%	3 950	120,9%	1 850	91,2%	14 881	97,6%
2008	39 705	82,7%	18 695	90,3%	8 509	94,6%	3 833	97,0%	1 779	96,2%	13 800	92,7%
2009	38 357	96,6%	18 858	100,9%	8 814	103,6%	4 386	114,4%	1 645	92,5%	14 396	104,3%
2010	32 898	85,8%	14 508	76,9%	6 576	74,6%	3 306	75,4%	898	54,6%	11 492	79,8%
2011	32 745	99,5%	14 929	102,9%	7 251	110,3%	4 486	135,7%	4 029	448,8%	13 425	116,8%
2012	33 421	102,1%	14 722	98,6%	7 575	104,5%	3 710	82,7%	2 241	55,6%	13 494	100,5%
2012/2000		51,3%		51,3%		75,6%		71,0%		84,7%		87,9%

14. sz. melléklet - Országos szállodai bruttó szoba és összes árbevétel 2007 – 2012

ORSZÁGOS SZÁLLODAI SZOBAÁRBEVÉTEL		
Év	Szállodák összesen	
	Bruttó Szállásdíjbevétel	Index (bázis%)
2007	122 152	100,0%
2008	121 740	99,7%
2009	111 258	91,1%
2010	112 669	92,2%
2011	121 206	99,2%
2012	135 776	111,2%

ORSZÁGOS BRUTTÓ BEVÉTELEK		
Év	Összes bevétel (szobakiadás, F&B, egyéb)	
	Bruttó Bevétel	Index (bázis%)
2007	213 683	100,0%
2008	212 603	99,5%
2009	192 399	90,0%
2010	206 893	96,8%
2011	219 560	102,8%
2012	242 291	113,4%

15. sz. melléklet – Példák a szállodai jövedelmezőség változására 2007 - 2012 között

15.1. sz. melléklet – 4* vidék

	2007	2011	2012	Index 2011/2007	Index 2012/2007
Kategória	4* VIDÉK				
Szobaszám	150-200				
Foglaltság	60,6%	61,6%	60,7%	1%pont	0,1%pont
Nettó átlagár HUF	7 297	7 883	8 303	108,8%	113,8%
Nettó RevPar HUF	4 421	4 822	5 041	109,1%	114,0%
Nettó szobaárbevétel	298 559	316 813	332 110	106,1%	111,2%
Nettó F/B bevétel	257 376	251 663	249 783	97,8%	97,0%
Nettó gyógy/wellness bevétel	68 366	32 229	28 390	47,1%	41,5%
Nettó egyéb bevétel	12 914	21 157	20 438	163,8%	158,3%
ÉRTÉKESÍTÉS NETTÓ ÖSSZBEVÉTEL	637 215	615 349	630 736	96,6%	99,0%
Személyi jellegű költségek	267 746	258 005	252 262	96,4%	94,2%
Személyi jellegű költségek az összbevétel %-ban	42,0%	41,9%	39,9%	-0,1%pont	-2,1 %pont
Anyagjellegű költségek	289 392	321 068	334 629	110,9%	115,6%
Anyagjellegű költségek az összbevétel %-ban	45,4%	52,2%	53,0%	7,0%pont	7,6%pont
Ebből étel-ital ELÁBÉ	78 559	73 366	70 566	93,4%	89,8%
Étel-ital ELÁBÉ a F&B%-ban	30,5%	29,2%	28,2%	-1,3%pont	-2,3 %pont
Ebből energia költségek	66 570	53 790	59 844	80,8%	89,9%
Energia költségek az összbevétel %-ban	10,4%	8,7%	9,4%	-1,7%pont	-1,0%pont
Karbantartási költségek	20 797	22 568	23 728	108,5%	114,1 %
ÖSSZES KÖLTSÉG	585 910	724 230	730 020	123,6%	100,1%
ÖSSZES KÖLTSÉG az összbevétel %-ban	91,9%	117,7%	115,7 %	25,8%pont	23,8 %pont
GOP	51 305	-108 881	-99 284	--	--
ÜZEMI EREDMÉNY az összbevétel %-ban	8,1%	-17,7%	-15,7%	25,8%pont	-23,8%pont
Átlaglétszám	96,1	83,6	77,8	87%	81.0%

15.2. sz. melléklet – 4* Budapest

	2007	2011	2012	Index 2011/2007	Index 2012/2007
Kategória	4* BUDAPEST				
Szobaszám	200-250				
Foglaltság	69,4%	60,1%	56,00	-9,3%pont	-13,4 %pont
Nettó átlagár HUF	19 682	19 912	20 849	101,2%	105,9%
Nettó RevPar HUF	13 665	11 967	11 676	87,6%	85,4%
Nettó szobaárbevétel	1 167 094	1 024 907	1 000 016	87,8%	85,7%
Nettó F/B bevétel	584 783	595 206	582 261	101,8%	99,6%
Nettó gyógy/wellness bevétel	112 150		na	--	--
Nettó egyéb bevétel	77 356	89 206	74 590	115,3%	96,4%
ÉRTÉKESÍTÉS NETTÓ ÖSSZBEVÉTEL	1 941 383	1709 330	1 656 867	88,0%	85,3%
Személyi jellegű költségek	668 451	570 800	594 001	85,4%	88,9%
Személyi jellegű költségek az összbevétel %-ban	34,4%	33,4%	35,8%	-1,0%pont	1,4%pont
Anyagjellegű költségek	987 909	1 048 151	1 052 299	106,1%	106,5%
Anyagjellegű költségek az összbevétel %-ban	50,9%	61,3%	63,5%	10,4%pont	12,6%pont
Ebből étel-ital ELÁBÉ	137 591	132 041	135 876	96,0%	98,8%
Étel-ital ELÁBÉ a F&B%-ban	23,5%	22,2%	23,3%	-1,3%pont	-0,2%pont
Ebből energia költségek	119 006	102 335	110 158	86,0%	92,6%
Energia költségek az összbevétel %-ban	6,1%	6,0%	6,6%	-0,1%pont	0,5%pont
Karbantartási költségek	43 993	25 568	25 005	58,1%	56,8 %
ÖSSZES KÖLTSÉG	1 779 821	1 866 362	1 781 179	104,9%	100,1 %
ÖSSZES KÖLTSÉG az összbevétel %-ban	91,7%	109,2%	107,5 %	17,5%pont	15,8 %pont
GOP	161 562	-157 032	-124 312	--	--
ÜZEMI EREDMÉNY az összbevétel %-ban	8,3%	-9,2%	-7,5 %	-17,5%pont	-15,8%pont
Átlaglétszám	174,0	118,3	124,6	68,0%	71,6%

15.3. sz. melléklet – 4* Balaton

	2007	2011	2012	Index 2011/2007	index 2012/2007
Kategória	4* BALATON				
Szobaszám	300-400				
Foglaltság	72,0%	66,4%	67,40%	-5,6%pont	4,6%pont
Nettó átlagár HUF	5 279	7 153	7 273	135,5%	137,8%
Nettó RevPar HUF	3 799	4 748	4 903	124,9%	129,1%
Nettó szobaárbevétel	250 610	327 883	343 291	130,8%	137,0%
Nettó F/B bevétel	244 322	280 428	296 665	114,8%	121,4%
Nettó gyógy/wellness bevétel	22 339	48	na	0,2%	--
Nettó egyéb bevétel	33 451	34 261	32 198	102,4%	96,3%
ÉRTÉKESÍTÉS NETTÓ ÖSSZBEVÉTEL	550 722	642 620	672 183	116,7%	122,1%
Személyi jellegű költségek	214 222	217 243	229 202	101,4%	107,0%
Személyi jellegű költségek az összbevétel %-ban	38,9%	33,8%	34,1%	-5,1%pont	-4,8%pont
Anyagjellegű költségek	295 318	319 148	319 104	108,1%	108,1%
Anyagjellegű költségek az összbevétel %-ban	53,6%	49,7%	47,4%	-3,9%pont	-6,2%pont
Ebből étel-ital ELÁBÉ	75 070	82 100	84 032	109,4%	111,9%
Étel-ital ELÁBÉ a F&B%-ban	30,7%	29,3%	28,3%	-1,4%pont	-2,4%pont
Ebből energia költségek	46 680	47 646	50 054	102,1%	107,2%
Energia költségek az összbevétel %-ban	8,5%	7,4%	7,4%	-1,1%pont	-1,1%pont
Karbantartási költségek	35 786	22 339	24 925	62,4 %	69,7 %
ÖSSZES KÖLTSÉG	536 601	669 256	686 803	124,8%	128 %
ÖSSZES KÖLTSÉG az összbevétel %-ban	97,4%	104,1%	102,2 %	6,7%pont	4,8 %pont
GOP	14 121	-26 636	-14 620	--	--
ÜZEMI EREDMÉNY az összbevétel %-ban	2,6%	-4.1%	-2,2%	-6,7%pont	-4,8%pont
Átlaglétszám	79,0	63,4	66,5	80,0%	84%

15.4. sz. melléklet - Vidéki családi-wellness-konferencia szálloda (1)

	Vidéki családi-wellness-konferencia szálloda			index	index
	2007	2011	2012	2011/2007	2012/2007
Szálloda részleg bevételei	397 518	293 283	298 481	73,8%	75,1%
Vendéglátás bevételei	323 949	299 622	310 341	92,5%	95,8%
Termál Sport bevételek	17 515	20 053	21 499	114,5%	122,7%
Konferencia bevételek	5 156	2 662	1 844	51,6%	35,8%
Továbbszámlázott bevételek	2 927	2 681	2 505	91,6%	85,6%
Bérleti és egyéb bevételek	28 447	35 600	35 650	125,1%	125,3%
TELJES BEVÉTEL	775 512	653 901	670 310	84,3%	86,4%
ELÁBÉ	99 638	84 649	87 560	84,9%	87,9%
Étel-ital ELÁBÉ F&B %-ban	30,8%	28,3%	28,2%	-2,5%pont	-2,6%pont
Közvetlen költségek	68 025	65 128	59 282	97,5%	87,1%
Személyi költségek	249 488	224 720	205 711	90,1%	82,5%
Személyi jellegű költségek az összbevétel %-ban	32,2%	34,4%	30,7%	2,2%pont	-1,5%pont
Általános igazgatási költségek	18 722	15 825	16 409	84,5%	87,6%
Marketing költségek	5 520	9 099	12 211	164,8%	221,2%
Energia költségek	48 469	68 200	72 672	140,7%	149,9%
Energia költségek az összbevétel %- ban	6,2%	10,4%	10,8%	4,2%pont	4,6%pont
Karbantartási költségek	15 587	16 387	12 652	105,1%	81,2%
ÖSSZES KÖLTSÉG	505 449	484 008	466 497	95,8 %	92,3 %
ÖSSZES KÖLTSÉG az összbevétel %-ban	65,2 %	74 %	69,6 %	8,8 %pont	4,4 %pont
GOP	270 063	169 893	203 813	62,9%	75,5%
Üzemi eredmény az összbevétel %-ban	34,8%	26,0%	30,4%	-8,8%pont	-4,4%pont
Átlagos stat létszám	98	90	81	91,9%	82,7%

15.5. sz. melléklet - Vidéki családi-wellness-konferencia szálloda (2)

	Vidéki családi-wellness-konferencia szálloda			index	index
	2007	2011	2012	2011/2007	2012/2007
Szálloda részleg bevételei	372 296	265 032	255 890	71,2%	68,7%
Vendéglátás bevételei	267 922	223 076	225 459	83,3%	84,2%
Termál Sport bevételek	21 433	10 150	10 589	47,4%	49,4%
Konferencia bevételek	9 090	3 414	1 111	37,6%	12,2%
Továbbszámlázott bevételek	2 055	1 582	2 034	76,9%	99,0%
Bérleti és egyéb bevételek	15 018	18 642	18 661	124,1%	124,3%
TELJES BEVÉTEL	687 814	521 896	517 745	75,9%	75,3%
ELÁBÉ	103 473	80 901	79 143	78,2%	76,5%
Étel-ital ELÁBÉ F&B %-ban	38,6%	36,3%	35,1%	-2,3%pont	-3,5%pont
Közvetlen költségek	81 043	54 698	51 918	67,5%	64,1%
Személyi költségek	204 424	180 950	183 578	88,5%	89,8%
Személyi jellegű költségek az összbevétel %-ban	29,7%	34,7%	35,5%	5,0%pont	5,8%pont
Általános igazgatási költségek	21 248	16 768	17 785	78,9%	83,7%
Marketing költségek	4 161	6 510	6 532	156,5%	157,0%
Energia költségek	80 818	97 533	106 336	120,7%	131,6%
Energia költségek az összbevétel %-ban	11,7%	18,7%	20,5%	7,0%pont	8,8%pont
Karbantartási költségek	24 595	13 690	16 720	56,7%	68,0%
ÖSSZES KÖLTSÉG	519 762	451 050	462 012	86,8 %	88,9 %
ÖSSZES KÖLTSÉG az összbevétel %-ban	75,6 %	86,4 %	89,2 %	10,8 %pont	13,6 %pont
GOP	168 052	70 846	55 733	42,2%	33,2%
Üzemi eredmény az összbevétel %-ban	24,4%	13,6%	10,8%	-10,8%pont	-13,6%pont
Átlagos stat létszám	92	80	78	86,9%	84,8%

16. sz. melléklet - Új kihívások a szállodai marketing, értékesítés terén

Az elmúlt években a pénzügyi – gazdasági válság következtében az egész világon, de különösen Európában, s így Magyarországon is a fogyasztói szokásokban a korábbiakhoz képest jelentős változások történtek. A gazdasági visszaesés miatt kialakult költségvetési hiányt célzó restriktív gazdaságpolitika, az állami és magán szférát érintő létszámleépítések, a tartósan magas munkanélküliség általános bizonytalanságot alakított ki. Ez a fogyasztás volumenét általában negatívan befolyásolta, illetve a fogyasztókat arra ösztönözte, hogy olcsóbb termékek felé forduljanak, hogy a kedvezményeket, az akciós ajánlatokat keressék. Ez a tendencia különösen erősen megmutatkozott a turizmusban. Az EU és a magyar állam polgárai nem akarnak lemondani az életük részévé vált rendszeres utazásról, de többségük ritkábban, rövidebben, s főleg olcsóbban tud, akar utazni. Ebben egyre nagyobb segítséget jelentenek számukra a korábban kevésbé elfogadott, s igénybe vett szállás típusok / lakások bérbevétele külföldi utazásnál, hostelek stb. / terjedése, az internet nagyfokú penetrációja – ami az e téren egyre képzetesebb és tudatosabb vendégek részére a szolgáltatások és árak összehasonlítását, magát a szobafoglalást, tehát a vásárlást megkönnyíti -, illetve a korszerű technikát professzionálisan alkalmazó közvetítők / szobafoglalási, kuponos, vendégvéleményeket gyűjtő portálok / térnyerése.

Ezek a tendenciák nagy kockázatot, kihívást jelentenek a hagyományos szállodák számára. Általánosságban elmondható, hogy fentiek következtében a szállodai árak csökkennek, hogy az értékesítés és marketing költségei emelkednek, s ha egy szálloda vezetése szakmailag nem eléggé felkészült, nem alkalmazza a korszerű technikát / saját, szobafoglalásra is alkalmas honlap /, s azt nem képes professzionálisan működtetni, akkor a nagyon erős piaci versenyben vesztes lesz.

A hazai szállodáknak fentieket illetően a következő kihívásokkal kell szembenézniük:

Új típusú szálláshelyek

Első sorban Budapesten – részben a Malév csődje miatt, a fapados légitársaságok erősödésével – megjelent egy olyan vendégkör, amely döntően városlátogatási céllal, alacsony díjtétellel utazva, olcsó szállást keres. Ezek a vendégek előszeretettel szállnak meg lakásokban, hostelekben. Egyes információk szerint Budapesten több ezer lakást, nagy számú hostelt kínálnak – részben „romkocsmákat” is magában foglaló belvárosi házakban - bel és különösen külföldi vendégeknek. A www.hostelworld.com portálon 250 fővárosi un. hostelbe lehet szobát foglalni. Ezen felkínált lakások, hostelek különböző színvonalúak. Vannak közöttük, melyek 6 – 8 / akár emeletes / ágyas szobákat, de vannak, amelyek luxus szinten felszerelt apartmanokat jelentenek. Úgy a rendszeresen kiadott szobák, lakások, mint a hostelek általában interneten foglalhatók, s áraik a minimális szolgáltatásokat nyújtó többágyas elhelyezés esetén személyenként, éjszakánként kért 6 – 8 EUR – tól, kétágyas szoba esetében 30 – 40 EUR – on át, a luxus berendezésű lakásnál kért akár 150 – 200 EUR- ig terjednek.

Meg kell jegyezni, hogy a nagy nemzetközi szobafoglalási portálokon is megjelennek a fent említett lakások, egyéb szálláshelyek. 2013 júliusában a www.booking.com portálon Budapestre és környékére szóló kínálatában 201 szálloda mellett 304 apartman, a www.expedia.com portálon 225 szállodán kívül 86 apartman, 11 BB szolgáltatást nyújtó egyéb szálláshely szerepelt. A szállodák tehát ezekkel – a sokszor kétes üzemeltetésű – s a Magyarországon hivatalosan elfogadott minősítéssel nem rendelkező, vagy azt nem a valóságnak megfelelően alkalmazó szállásokkal kell együtt megjeleníteniük, versenyben lenniük.

Hazai on – line szállás piac

Az eNet és a Magyar Hotel Monitor közelmúltban készített felmérése szerint a 2012 évi hazai teljes szállásdíj bevétel – 129 milliárd Ft - 45 % - a – 58 milliárd Ft – érkezett a szolgáltatókhoz on – line csatornákon. A BDOonline 2013 II. negyedévében készített felmérése szerint a hazai kereskedelmi szálláshelyek on – line forgalma az elmúlt 5 évben megkétszereződött. A főbb szállásközvetítő on – line csatornák a következők:

- **Szállásközvetítő portálok:** 2012 éves forgalmuk kb. 21 mrd Ft,

A belföldi piacon, s főleg vidéki szállodák, szálláshelyek közvetítésében a szállás.hu / múlt évi forgalma kb. 6,4 mrd Ft volt / a booking, a szállásvadász & Hotelstart, az Úti sűgő a legjelentősebbek. Kínálatukban a „zimmer frei” jellegű szállásoktól az 5* hotelig minden szálláshely típus megjelenik. 2011 – 12 között az on – line szobafoglalásokban a 3* szállodák érték el a legnagyobb növekedést. Figyelemre méltó, hogy a szállás.hu statisztikái szerint 2012 – ben a foglalások 56 % - nál az egy főre egy éjszakára jutó szállásdíj nem érte el az 5.000 Ft – ot. A BDO felmérése szerint a szállodák on – line szobafoglalásainak kb. 60 % - a érkezik szobafoglalási portálok közvetítésével. A szállodai túlkínálat, az elmúlt évek gyenge üzletmenete a szobafoglalási portálok helyzetét erősítette. Főleg az önálló szállodáknál – melynél sok esetben nem volt meg a kellő szakmai tudás – nőtt a közvetítők forgalma, részesedése a hotelek forgalmában, így kedvezőbb feltételeket, magasabb jutalékot tudtak elérni. A korábbi 10 % jutalék helyett ma már általános a 15 % + ÁFA, esetenként ezt meghaladó a jutalék. A szállásközvetítők közötti verseny azok számát várhatóan csökkenti.

A budapesti szállodapiacon a BDOonline felmérése szerint 2012 – ben a szobaéjszakákat tekintve kb. 39,8 %, a szállásdíj bevételeket illetően kb. 44,3 % volt az on – line csatornák részesedése. Az összes on – line szobaéjszaka 39,3 % - a a booking - on, 25,2 % - a a saját honlapon, 19,6 % - a az Expedia – n keresztül érkezett a hotelekbe. Jelentős mennyiségű foglalás történt még a HRS, az Agoda, az Orbitz, a Lastminute közvetítésével.

Figyelemre méltó, hogy az 5* kategóriában az on – line foglalásokban a saját honlap 51 % - kal, a booking 24 % - kal, az expedia 10,4 % - kal részesedik. A 4* hoteleknél a booking részesedése 43,4 %, a saját honlapé 21,2 %, az Expediáé 21,7 %. A 3* esetében a booking részesedése 32,5 %, a saját honlapé 25,2 %, az expediáé 17 %.

Fentiek szerint a 4* szállodák – melyeknél a legnagyobb kapacitásbővülés az elmúlt években Budapesten történt – vannak a közvetítőknek leginkább kiszolgáltatva, hiszen on – line foglalásaiknak 2012 – ben közel 2/3 – a két külföldi portálon – a booking – on és az Expedián – keresztül érkezik.

Ezzel a helyzettel különösen a booking került kedvező pozícióba, amellyel messzemenően él, mondhatni visszaél. Ez abban nyilvánul meg, hogy a szállodáktól minél nagyobb kontingenst igyekeznek lekötni, s a szállodák annak megfelelően kerülnek feljebb, jobb helyre a foglalási portálon, hogy az un. 7 C teljesítésében milyen eredményt érnek el. Ezek a következők:

- Constant availability – folyamatos elérhetőség
- Conversion rate – konverziós arány
- Cancellations – lemondott szobák aránya,
- Correct payment – jutalékfizetési fegyelem a booking felé,

- Commission – a booking felé biztosított jutalék mértéke
- Competitive rates – árparitás és az elérhetőségi paritás megléte
- Content – a portálra a szállodáról feltöltött tartalom mennyisége, minősége

Miután a booking részesedése a szállodák – s főleg a 4* hotelek – nagy részében nagyon magas, fenti követelményeken keresztül optimalizálni tudja pozícióját, s maximalizálni tudja bevételeit a szállodáktól. Ez rendkívül hátrányos a budapesti önálló hotelek részére.

A szállodák részére a kiút, ha saját honlapjukat folyamatosan fejlesztve azon keresztül próbálnak minél több foglalást realizálni, illetve diverzifikálják a szobafoglalási portálokat, azaz nem eggyel, hanem – piacuknak megfelelően – többel szerződnek.

- **Bónusz, kupon portálok:** 2012 évi forgalmuk kb. 4 mrd Ft

A szállodák részére a legtöbb és legnagyobb értékű kuponforgalmat a Ne Maradj Le, a Szállásguru, a Bónusz Brigád és a Kupon Világ hozta. A kuponos portálok szállásközvetítő forgalma 2011 – 2012 között kb. 55 % - kal nőtt. A BDO online felmérése szerint 2010 – ben a vidéki szállodáknak 72 % - a, 2012 – ben már 84 % - a vett részt kuponos akcióba. Ez a szállodák kiszolgáltatottságának növekedését mutatja, ugyanis ezeknél az akcióknál a szokásos áraikból 40 – 60 % engedményt kell adniuk, s emellett még 10 – 15 % jutalék is jár a kuponos akció szervezőjének. A szállodák részben marketing megfontolásból - abban a reményben, hogy az akcióban érkező vendég az alacsony csomagár mellett egyéb szolgáltatásokra költ, illetve később, mint teljes árat fizető vendég visszatér – állapotnak meg fenti számukra rendkívül kedvezőtlen feltételekben a kuponos közvetítővel. Az ilyen akciókban való részvételük másik oka, hogy pillanatnyi „cash flow” pozíciójuk javul a közvetítők által az eladott kuponok ellenértékének előre történő fizetése által. A tapasztalatok szerint a kuponos akcióban érkező vendégek lényegében alig költenek extra szolgáltatásokra, s nem lesz belőlük teljes árat fizető visszatérő vendég. Mindig oda mennek, ahol a kuponos portálok éppen akciót szerveznek.

- **Szállásadó szolgáltatók saját elektronikus csatornái:** 2012 évi forgalmuk kb. 27 mrd Ft

A szállodák legfontosabb disztribúciós és marketing csatornája a saját honlap. A BDO felmérése szerint a szállodák saját honlapjukon csak a 36 % - át tudták realizálni a náluk megjelenő on – line vendég éjszakáknak. A magasabb kategóriájú szállodáknál ez az arány magasabb, az alacsonyabb kategóriájúaknál ennél kisebb. A saját szállodai honlapok alacsony on – line forgalma a honlapok hibáival, a hozzáértő emberi erőforrás hiányával magyarázható. Első sorban a kisebb, önálló szállodákra jellemző, hogy nem foglalkoztatnak az on – line tevékenységért felelős munkatársat.

17. sz. melléklet - Egyes vidéki nagyvárosok, gyógy, s üdülőhelyek szállodai teljesítményei 2011 – 2012

17.1. sz. melléklet - Megyeszékhelyek

	Pécs			Szeged			Debrecen			Miskolc		
	összesen			összesen			összesen			összesen		
	2011	2012	index	2011	2012	index	2011	2012	index	2011	2012	index
Szoba kapacitás (június)	754	817	108,4%	748	754	100,8%	999	1037	103,8%	682	689	101,0%
Vendégéjazaka	148 ezer	149 ezer	100,7%	172 ezer	184 ezer	107,0%	192 ezer	213 ezer	110,9%	150 ezer	173 ezer	115,3%
Szobafoglaltság	32,4	32,3	1,5 %pont	39,3	41,7	2,4%pont	34,3	34,2	-0,1%pont	35,4	35,3	-0,1
Bruttó átlagár	12 940 Ft	11 658 Ft	90,1%	14 213 Ft	14 639 Ft	103,0%	12 194 Ft	12 353 Ft	101,3%	13 171 Ft	14 442 Ft	109,6%
REVPAR (bruttó)	4 195 Ft	3 762 Ft	89,7%	5 589 Ft	6 101 Ft	109,2%	4 185 Ft	4 222 Ft	100,9%	4 659 Ft	5 102 Ft	109,5%
TREVPAR (bruttó)	7 493 Ft	6 799 Ft	90,7%	9 547 Ft	10 661 Ft	111,7%	8 073 Ft	8 042 Ft	99,6%	7 223 Ft	8 048 Ft	111,4%
szállásdíj árbevétel (bruttó) millió Ft	1 162 Ft	1 053 Ft	90,6%	1 414 Ft	1 538 Ft	108,8%	1 391 Ft	1 545 Ft	111,1%	1 196 Ft	1 366 Ft	114,2%
Összesen árbevétel millió Ft	2 076 Ft	1 979 Ft	95,3%	2 449 Ft	2 698 Ft	110,2%	2 685 Ft	2 932 Ft	109,2%	1 860 Ft	2 159 Ft	116,1%
	3*			3*			3*			3*		
	2011	2012	index	2011	2012	index	2011	2012	index	2011	2012	index
OCC	32,9	32,4	-0,5	33,6	29,2	-4,4	32,2	35,2	3	35,1	31	-4,1
ADR	12 453 Ft	10 407 Ft	83,6%	12 959 Ft	10 968 Ft	84,6%	7 562 Ft	7 414 Ft	98,0%	12 235 Ft	15 286 Ft	124,9%
REVPAR	4 102 Ft	3 373 Ft	82,2%	4 353 Ft	3 201 Ft	73,5%	2 434 Ft	2 610 Ft	107,2%	4 294 Ft	4 113 Ft	95,8%
	4*			4*			4*			4*		
	2011	2012	index	2011	2012	index	2011	2012	index	2011	2012	index
OCC	n.a.	37,8	-	48,9	52	3,1	40,4	39	-1,4	n.a.*	50,2	-
ADR	n.a.	13 607 Ft	-	15 813 Ft	16 197 Ft	102,4%	15 696 Ft	17 020 Ft	108,4%	n.a.*	16 683 Ft	-
REVPAR	n.a.	5 143 Ft	-	7 728 Ft	8 427 Ft	109,0%	6 347 Ft	6 635 Ft	104,5%	n.a.*	8 381 Ft	-

	Győr			Kecskemét			Székesfehérvár		
	összesen			összesen			összesen		
	2011	2012	index	2011	2012	index	2011	2012	index
Szoba kapacitás (június)	961	943	98,1%	445	495	111,2%	339	340	100,3%
Vendégéjazaka	239 ezer	298 ezer	124,7%	128 ezer	111 ezer	86,7%	70 ezer	76 ezer	108,6%
Szobafoglaltság	45,6	58,7	13,2 %pont	55,6	45,9	-9,7 %pont	39,2	44,5	5,3 %pont
Bruttó átlagár	9 994 Ft	10 585 Ft	105,9%	13 052 Ft	14 298 Ft	109,5%	14 325 Ft	12 214 Ft	85,3%
REVPAR (bruttó)	4 558 Ft	6 387 Ft	140,1%	7 258 Ft	6 556 Ft	90,3%	5 610 Ft	5 440 Ft	97,0%
TREVPAR (bruttó)	8 564 Ft	9 984 Ft	116,6%	10 964 Ft	9 825 Ft	89,6%	9 126 Ft	9 716 Ft	106,5%
szállásdíj árbevétel (bruttó) millió Ft	1 552 Ft	2 150 Ft	138,5%	1 159 Ft	1 151 Ft	99,3%	696 Ft	675 Ft	97,0%
Összesen árbevétel millió Ft	2 932 Ft	3 364 Ft	114,7%	1 764 Ft	1 736 Ft	98,4%	1 132 Ft	1 204 Ft	106,4%
	3*			3*			3*		
	2011	2012	index	2011	2012	index	2011	2012	index
OCC	42,4	58,8	16,4	58,5	41,8	-16,7	36,3	n.a.*	-
ADR	10 455 Ft	11 004 Ft	105,3%	14 006 Ft	15 091 Ft	107,7%	9 350 Ft	n.a.*	-
REVPAR	4 432 Ft	6 467 Ft	145,9%	8 200 Ft	6 311 Ft	77,0%	3 394 Ft	n.a.*	-
	4*			4*			4*		
	2011	2012	index	2011	2012	index	2011	2012	index
OCC	59,9	72,2	12,3	n.a.*	n.a.*	-	n.a.*	n.a.*	-
ADR	13 666 Ft	14 976 Ft	109,6%	n.a.*	n.a.*	-	n.a.*	n.a.*	-
REVPAR	8 191 Ft	10 807 Ft	131,9%	n.a.*	n.a.*	-	n.a.*	n.a.*	-

*n.a.: a KSH kategóriánként csak akkor szolgáltat adatot, ha adott településen, adott kategóriában minimum 3 hotel működik

A vizsgált településekkel kapcsolatos főbb megállapítások

A vizsgálat Debrecen, Győr, Kecskemét, Miskolc, Pécs, Szeged, Székesfehérvár szállodáinak teljesítményére terjedt ki, s a rendelkezésre álló adatok alapján – a teljesség igénye nélkül – a következőket tartjuk fontosnak kiemelni, megemlíteni:

- A vizsgált megyeszékhelyek között 2012 – ben **Debrecenben** volt a legtöbb szállodai szoba. / 1.037 /. A „civis város” évek óta be van kapcsolva az országos autópálya hálózatba, van saját repülőtere, amely 2012 óta fogad menetrendszerű nemzetközi járatokat / Wizzair /. Emellett rendelkezik konferencia központtal, / Kőlcsey Központ /, sportcsarnokkal, többszörös bajnok labdarugó klubbal, itt rendezik meg minden nyáron a híres „virágkarnevált”. Ennek ellenére a múlt évben a szállodákban realizált 213 ezer vendégéjszakával csak a 2. helyet érték el a legjobban / 298 ezer vendégéjszaka /teljesítő Győr mögött /Győrben 2012-ben a szállodák átlagos foglaltsága 58,7 % , a szállodai bruttó REVPAR 6.387 Ft, TREVPAR 9.984 Ft volt / . Az is feltűnő, hogy Debrecenben 2012 – ben a szállodák éves átlagos kihasználtsága csupán 34,2 % volt /REVPAR 4.222 Ft, TREVPAR 8.042 Ft/.
- A 2010 – ben Európa kulturális fővárosa, **Pécs** 854 szállodai szobájában 2012 – ben 149 ezer vendégéjszakát töltöttek el a vendégek, s ezzel a vizsgált 7 város között a 3. helyen végeztek. Ugyanakkor a szállodák éves átlagos 32,3 % - os kihasználtsága csak a 7., azaz utolsó helyre volt elég. Az országos szinten is nagyon alacsony szállodai foglaltság okai nem érthetőek, ha figyelembe vesszük s az elmúlt évek jelentős fejlesztéseit. / bekapcsolódás az autópálya hálózatba, Liszt Ferenc konferencia központ, Belváros, múzeumok felújítása, Zsolnay negyed stb. / Pécssett 2012-ben a bruttó REVPAR 3.762, TREVPAR 6.799 Ft volt./
- A legjobb eredményt **Győr** szállodái érték el, ahol a vendégek 2012 – ben 298 ezer éjszakát töltöttek el. A szállodák átlagos szobafoglaltsága éves szinten - kiugróan magas – 58,7 % , a REVPAR 6.387 Ft , TREVPAR 9.984 Ft volt, s a 7 város között a szállodák összes árbevétele itt volt a legmagasabb. / 3.364 millió Ft /
- Ki kell emelni, hogy Győr mellett **Kecskeméten** / 45,9 % szobafoglaltság, 6.556 Ft REVPAR / és **Szegeden** / 41,7 % szobafoglaltság, 6.101 Ft REVPAR, TREVPAR 10.661 Ft / teljesítettek jól a szállodák elfoglalva a 2. és 3. helyet a vizsgált 7 megyeszékhely között. **Fel kell hívni a figyelmet arra, hogy az első 3 város között 2 olyan város szállodái található, melyekben az elmúlt években – s jelenleg is – jelentős ipari jellegű beruházások valósultak meg, melyek éves szinten folyamatosan üzleti forgalmat generáltak a hotelek részére. Ez is jól példázza a gazdasági fejlődés, a beruházások és a szállodák üzletmenete közti kapcsolatot.**
- Meg kell jegyezni, hogy a vizsgált megyeszékhelyeken elért szállodai szobafoglaltság csak Győrben haladta meg a 2012 évi országos 48,7 % éves átlagos kihasználtságot, s mindegyik város szállodáinak REVPAR mutatója elmaradt az országos átlag 7.010 Ft – tól.

17.2. sz. melléklet – Gyógyhelyek

	Hévíz			Bük			Sárvár		
	összesen			összesen			összesen		
	2011	2012	index	2011	2012	index	2011	2012	index
Szoba kapacitás (június)	2485	2490	100,2%	1325	1336	100,8%	856	855	99,9%
Vendégéjazaka	966 ezer	982 ezer	101,6%	561 ezer	545 ezer	97,1%	374 ezer	382 ezer	102,1%
Szobafoglaltság	63,8	62,7	-1,1 %pont	58,9	57,3	-1,6 %pont	62,6	62,8	0,2 %pont
Bruttó átlagár	11 886 Ft	12 850 Ft	108,1%	8 761 Ft	9 765 Ft	111,5%	18 229 Ft	19 146 Ft	105,0%
REVPAR (bruttó)	7 581 Ft	8 062 Ft	106,3%	5 159 Ft	5 593 Ft	108,4%	11 419 Ft	12 025 Ft	105,3%
TREVPAR (bruttó)	16 663 Ft	17 714 Ft	106,3%	10 810 Ft	11 332 Ft	104,8%	21 801 Ft	24 832 Ft	113,9%
szállásdíj árbevétel (bruttó) millió Ft	6 475 Ft	7 197 Ft	111,2%	2 477 Ft	2 692 Ft	108,7%	3 553 Ft	3 754 Ft	105,7%
Összesen árbevétel millió Ft	14 249 Ft	15 654 Ft	109,9%	5 196 Ft	5 442 Ft	104,7%	6 804 Ft	7 716 Ft	113,4%
	3*			3*			3*		
	2011	2012	index	2011	2012	index	2011	2012	index
OCC	61,8	58,2	-3,6	58,8	58,9	0,1	40,7	43,2	2,5
ADR	6 856 Ft	7 055 Ft	102,9%	5 363 Ft	5 764 Ft	107,5%	8 335 Ft	7 519 Ft	90,2%
REVPAR	4 240 Ft	4 103 Ft	96,8%	3 156 Ft	3 395 Ft	107,6%	3 395 Ft	3 249 Ft	95,7%
	4*			4*			4*		
	2011	2012	index	2011	2012	index	2011	2012	index
OCC	69,4	70,2	0,8	64,2	57,7	-6,5	80,6	78,6	-2
ADR	14 016 Ft	15 003 Ft	107,0%	12 273 Ft	13 677 Ft	111,4%	12 532 Ft	13 230 Ft	105,6%
REVPAR	9 734 Ft	10 530 Ft	108,2%	7 878 Ft	7 893 Ft	100,2%	10 098 Ft	10 393 Ft	102,9%

	Zalakaros			Gyula			Harkány			Hajdúszoboszló		
	összesen			összesen			összesen			összesen		
	2011	2012	index	2011	2012	index	2011	2012	index	2011	2012	index
Szoba kapacitás (június)	1060	1086	102,5%	605	605	100,0%	625	612	97,9%	1785	1 761	98,7%
Vendégéjazaka	373 ezer	379 ezer	101,6%	121 ezer	180 ezer	148,7%	132 ezer	133 ezer	100,8%	559 ezer	570 ezer	102,0%
Szobafoglaltság	47,5	50,1	2,6 %pont	33,4	40,3	6,9 %pont	34	32,6	-1,4 %pont	44,2	44,4	0,2 %pont
Bruttó átlagár	9 502 Ft	10 172 Ft	107,1%	10 855 Ft	10 322 Ft	95,1%	9 891 Ft	9 456 Ft	95,6%	8 613 Ft	9 593 Ft	111,4%
REVPAR (bruttó)	4 509 Ft	5 095 Ft	113,0%	3 624 Ft	4 159 Ft	114,8%	3 363 Ft	3 083 Ft	91,7%	3 805 Ft	4 257 Ft	111,9%
TREVPAR (bruttó)	9 431 Ft	10 114 Ft	107,2%	7 319 Ft	9 095 Ft	124,3%	5 812 Ft	5 780 Ft	99,4%	9 385 Ft	9 571 Ft	102,0%
szállásdíj árbevétel (bruttó) millió Ft	1 667 Ft	1 860 Ft	111,6%	674 Ft	911 Ft	135,2%	724 Ft	671 Ft	92,7%	2 491 Ft	2 837 Ft	113,9%
Összesen árbevétel millió Ft	3 493 Ft	3 737 Ft	107,0%	1 371 Ft	2 004 Ft	146,2%	1 264 Ft	1 275 Ft	100,9%	6 166 Ft	6 391 Ft	103,6%
	3*			3*			3*			3*		
	2011	2012	index	2011	2012	index	2011	2012	index	2011	2012	index
OCC	48,8	49,8	1	30,4	28,8	-1,6	29,9	30,9	1	38,9	42,1	3,2
ADR	7 989 Ft	8 780 Ft	109,9%	9 522 Ft	9 117 Ft	95,7%	9 815 Ft	8 792 Ft	89,6%	7 856 Ft	8 006 Ft	101,9%
REVPAR	3 897 Ft	4 370 Ft	112,1%	2 891 Ft	2 621 Ft	90,7%	2 941 Ft	2 719 Ft	92,5%	3 060 Ft	3 369 Ft	110,1%
	4*			4*			4*			4*		
	2011	2012	index	2011	2012	index	2011	2012	index	2011	2012	index
OCC	46,1	50,4	4,3	43,3	44,4	1,1	n.a.*	35,1	-	50,7	46,7	-4
ADR	11 167 Ft	11 678 Ft	104,6%	13 925 Ft	10 592 Ft	76,1%	n.a.*	10 715 Ft	-	9 327 Ft	9 477 Ft	101,6%
REVPAR	5 146 Ft	5 889 Ft	114,4%	6 031 Ft	4 701 Ft	77,9%	n.a.*	3 766 Ft	-	4 727 Ft	4 010 Ft	84,8%

*n.a.: a KSH kategóriánként csak akkor szolgáltat adatot, ha adott településen, adott kategóriában minimum 3 hotel működik

A vizsgálat **Bük, Hévíz, Gyula, Hajdúszoboszló, Harkány, Sárvár, Zalakaros** szállodáinak teljesítményére terjedt ki, s a 17.2. sz. mellékletben található részletes adatok alapján az alábbiakat emeljük ki:

- **Hévíz** - mint Magyarország nemzetközileg legismertebb, s legnépszerűbb gyógyhelye – vendégforgalma és szállodáinak teljesítménye kiemelkedik gyógy üdülő helyeink közül. Itt 2012-ben 2.490 szállodai szobában – ami Magyarországon Budapest után egy településen a 2. legnagyobb kapacitást jelenti – 982 ezer vendégéjszakát realizáltak. A szállodák éves átlagos szobafoglaltsága 62,7 %, a bruttó REVPAR 6.357 Ft, a bruttó TREVPAR 17.714 Ft az összes szállodai árbevétele 15.654 millió Ft volt.
- Feltűnő, hogy a Nyugat – magyarországi gyógyhelyeken levő szállodák teljesítménye messze meghaladja az ország egyéb gyógyhelyein levőkéit. Ezt mutatja, hogy 2012 – ben az éves szállodai foglaltság Sárváron 62,8 %, Hévízen 62,7 %, Bükfürdőn 57,3 %, Zalakaroson 49,7 % volt. Ezzel szemben ugyanez Hajdúszoboszlón 44,4 %, Gyulán 40,3 %, Harkányban 32,6 % volt. 2012 – ben a REVPAR mutató Sárváron 12.025 Ft, Bükfürdőn 5.593 Ft, Zalakaroson 5.095 Ft volt. Ugyanez Gyulán 4.159 Ft, Hajdúszoboszlón 4.257 Ft, Harkányban 3.083 Ft. Sárvár magas REVPAR mutatójában szerepe lehet annak, hogy a település 855 szobás szállodai kapacitásában szerepel a 271 szobás 5* Spirit Thermal Hotel, ami megemeli a település szállodáinak teljesítményét, illetve a 3* szobák aránya alacsony.
- A TREVPAR – t / egy kiadható szobára jutó teljes árbevétel / nézve az eredmények a következők:
Sárvár: 24.832 Ft, Hévíz: 17.714 Ft, Bükfürdő: 11.332 Ft, Zalakaros: 10.114 Ft, Hajdúszoboszló: 9.571 Ft, Gyula: 9.095 Ft, Harkány: 5.780 Ft.
- Meg kell jegyezni, hogy a szállodai kihasználtságot tekintve a Nyugat – magyarországi gyógyhelyeink mindegyikénél jobbat értek el, mint a 2012 évi országos átlag, de Harkányban, Gyulán, Hajdúszoboszlón annál gyengébb volt az eredmény. A REVPAR és TREVPAR mutatót tekintve az országos átlagot csak Hévíz és Sárvár szállodái múlták felül, a többi településen attól elmaradtak.

17.3. sz. melléklet - Nagyobb balatoni üdülőhelyek

	Balatonfüred			Siófok			Keszthely		
	összesen			összesen			összesen		
	2011	2012	index	2011	2012	index	2011	2012	index
Szoba kapacitás (június)	1527	1472	96,4%	2199	2487	113,1%	605	481	79,5%
Vendégéjazaka	311 ezer	324 ezer	104,2%	392 ezer	483 ezer	123,2%	126 ezer	82 ezer	65,1%
Szobafoglaltság	48,9	53,1	4,2 %pont	35,2	38,5	3,3 %pont	35,4	26,6	-8,8% pont
Bruttó átlagár	14 475 Ft	15 242 Ft	105,3%	11 475 Ft	11 849 Ft	103,3%	7 266 Ft	8 994 Ft	123,8%
REVPAR (bruttó)	7 072 Ft	8 095 Ft	114,5%	4 043 Ft	4 566 Ft	112,9%	2 571 Ft	2 394 Ft	93,1%
TREVPAR (bruttó)	10 793 Ft	11 865 Ft	109,9%	7 848 Ft	8 128 Ft	103,6%	3 361 Ft	2 925 Ft	87,0%
szállásdíj árbevétel (bruttó) millió Ft	2 407 Ft	2 619 Ft	108,8%	2 234 Ft	2 854 Ft	127,8%	434 Ft	346 Ft	79,7%
Összesen árbevétel millió Ft	4 121 Ft	4 226 Ft	102,5%	4 485 Ft	5 351 Ft	119,3%	604 Ft	427 Ft	70,7%
	3*			3*			3*		
	2011	2012	index	2011	2012	index	2011	2012	index
OCC	51	57,6	6,6	27,1	28,6	1,5	36,6	27	-9,6
ADR	11 719 Ft	11 678 Ft	99,7%	8 805 Ft	11 848 Ft	134,6%	7 371 Ft	9 257 Ft	125,6%
REVPAR	5 976 Ft	6 724 Ft	112,5%	2 389 Ft	3 392 Ft	142,0%	2 701 Ft	2 503 Ft	92,7%
	4*			4*			4*		
	2011	2012	index	2011	2012	index	2011	2012	index
OCC	46,5	46,5	0	41	45,3	4,3	n.a.*	n.a.*	-
ADR	19 898 Ft	21 777 Ft	109,4%	14 716 Ft	13 556 Ft	92,1%	n.a.*	n.a.*	-
REVPAR	9 257 Ft	10 126 Ft	109,4%	6 035 Ft	6 144 Ft	101,8%	n.a.*	n.a.*	-

*n.a.: a KSH kategóriánként csak akkor szolgáltat adatot, ha adott településen, adott kategóriában minimum 3 hotel működik

A vizsgálat **Balatonfüred, Keszthely, Siófok** szállodáinak teljesítményére terjedt ki. Az ezeket bemutató, a 17.3. mellékletben található adatok alapján az alábbiakra hívjuk fel a figyelmet:

- Bár a vizsgált balatoni üdülőhelyek közül 2012 – ben Siófok rendelkezett a legtöbb szállodai szobával / számuk 2.419 volt /, s a vendégek itt töltötték el a legtöbb vendégéjszakát / számuk 450 ezer volt / az éves átlagos szobafoglaltság csupán 36,3 % - os szintet érte el. A szállodák kihasználtsága magasabb volt Keszthelyen / 37,5 % / is, de a legmagasabbat Balatonfüreden érték el a szállodák. / 53,6 % /. REVPAR mutatóban a sorrend Balatonfüred / 8.361 Ft /, Siófok / 4.529 Ft /, Keszthely / 3.294 Ft /
- TREVPAR – ban az eredmények a következők voltak: Balatonfüred: 11.865 Ft, Siófok: 7.848 Ft, Keszthely: 3.294 Ft.
- **Balatonfüred** kiemelkedő teljesítményét meghatározza a település presztízse, az elmúlt évek folyamatos, magas színvonalú turizmus orientációjú fejlesztése.
- A szállodai szobafoglaltság és a REVPAR esetében is a 2012 évi országos átlagot csak Balatonfüred szállodái múlták felül / a TREVPAR mutatót tekintve Balatonfüred szállodái is elmaradnak az országos átlagtól /, míg a siófoki, keszthelyi szállodák minden mutatószámnál, annál gyengébben teljesítettek.

17.4. sz. melléklet - Egyéb népszerű belföldi turisztikai desztinációk

	Sopron			Eger			Visegrád		
	összesen			összesen			összesen		
	2011	2012	index	2011	2012	index	2011	2012	index
Szoba kapacitás (június)	1027	976	95,0%	704	733	104,1%	429	457	106,5%
Vendégéjazaka	393 ezer	329 ezer	83,70%	227 ezer	226 ezer	99,60%	147 ezer	173 ezer	117,7%
Szobafoglaltság	50,8	46,8	-4 %pont	47,5	46,3	-1,2 %pont	46,9	50,1	3,2 %pont
Bruttó átlagár	9 235 Ft	9 319 Ft	100,9%	12 618 Ft	12 996 Ft	103,0%	16 316 Ft	15 539 Ft	95,2%
REVPAR (bruttó)	4 692 Ft	4 363 Ft	93,0%	5 990 Ft	6 015 Ft	100,4%	7 660 Ft	7 792 Ft	101,7%
TREVPAR (bruttó)	10 184 Ft	9 545 Ft	93,7%	12 710 Ft	11 928 Ft	93,8%	15 371 Ft	16 235 Ft	105,6%
szállásdíj árbevétel (bruttó) millió Ft	1 819 Ft	1 611 Ft	88,6%	1 543 Ft	1 586 Ft	102,8%	1 224 Ft	1 342 Ft	109,6%
Összesen árbevétel millió Ft	3 943 Ft	3 520 Ft	89,3%	3 272 Ft	3 147 Ft	96,2%	2 457 Ft	2 790 Ft	113,6%
	3*			3*			3*		
	2011	2012	index	2011	2012	index	2011	2012	index
OCC	49,4	38,7	-10,7	48,5	45,7	-2,8	n.a.	n.a.	n.a.
ADR	5 486 Ft	5 643 Ft	102,9%	12 043 Ft	12 625 Ft	104,8%	n.a.	n.a.	n.a.
REVPAR	2 711 Ft	2 184 Ft	80,6%	5 847 Ft	5 774 Ft	98,8%	n.a.	n.a.	n.a.
	4*			4*			4*		
	2011	2012	index	2011	2012	index	2011	2012	index
OCC	51,7	53,4	1,7	48,2	54,5	6,3	49	50,9	1,9
ADR	12 131 Ft	11 838 Ft	97,6%	17 863 Ft	17 055 Ft	95,5%	16 636 Ft	15 563 Ft	93,6%
REVPAR	6 277 Ft	6 318 Ft	100,7%	8 603 Ft	9 288 Ft	108,0%	8 153 Ft	7 914 Ft	97,1%

*n.a.: a KSH kategóriánként csak akkor szolgáltat adatot, ha adott településen, adott kategóriában minimum 3 hotel működik

A vizsgálat **Eger, Sopron, Visegrád** szállodáinak teljesítményére terjedt ki, s ennek részletes adatai alapján a következőket emeljük ki:

- Három különböző típusú, s földrajzi fekvésű városról van szó, ezért ezek szállodai teljesítményét nem összehasonlíthatni, hanem csupán bemutatni kívánjuk:
- 2012 – ben Visegrádon érték el a szállodák / összesen 457 szoba / a legmagasabb foglaltságot / 50,1 % / , REVPAR – t / 7.792 Ft / és TREVPAR – t /16.235 Ft / . Ez nyilván adódik a viszonylag magas keresletből / 173 ezer vendégéjszaka / , Budapest közelségéből, a Dunakanyar vonzerejéből, s abból, hogy csak 4* kategóriájú szállodák működnek a településen.
- Egerben – amely megyeszékhely – fogadták 2012 – ben a legtöbb vendéget / 224 ezer vendégéjszaka / , az éves szállodai kihasználtság 46,2 % , a bruttó REVPAR 5.999 Ft , a bruttó TREVPAR 11.928 Ft Ft volt.
- Feltűnő, hogy az osztrák határ szomszédságában levő Sopronban – ahol 976 szállodai szobát üzemeltettek – 2012 – ben csupán 133 ezer éjszakát töltöttek el a vendégek a szállodákban, s ez 18 % - kal kisebb volt a 2011 évinél. A 3 település között itt volt a legalacsonyabb a REVPAR / 4.380 Ft / , illetve a TREVPAR / 9.545 Ft / .
- A három különböző típusú település közül 2012 – ben csupán Visegrád szállodái értek el szobafoglaltságban, s bruttó REVPAR – ban és TREVPAR – ban az országos átlagnál jobb eredményt. Attól Egerben és Sopronban is elmaradtak.
-

18. sz. melléklet - Adók, járulékok 2013

ADÓKULCSOK ÉS JÁRULÉKMÉRTÉKEK VÁLTOZÁSA				
	Megnevezés		2012 év	2013 év
	MINIMÁLBÉR		93 000,00 Ft	98 000,00 Ft
		SZAKKÉPZETT BÉRMINIMUM	108 000,00 Ft	114 000,00 Ft
1.	Társadalombiztosítási járulék mértéke %			
		Szociális hozzájárulási adó mértéke %	27	27
2.	Egészségügyi szolgáltatási járulék (EHO) %		27	27
	Tételes Egészségügyi hozzájárulás		6 390,00 Ft	6 660,00 Ft
3.	Egyszerűsített közteljesítés (EKHO)%		20+15	15
4.	Százalékos mértékű egészségügyi hozzájárulás		10,14,15,20	
5.	Egészségbiztosítási járulék %		8,5	8,5
		ebből: Természetbeni bizt járuléka	4	4
		ebből pénzbeli bizt járuléka	3	3
6.	Nyugdíjjárulék mértéke %		10	10
		Felső határa	7 942 200,00 Ft	megszűnt
7.	Magánnyugdíjpénztári tagfizetés maximum%-a		0	0
8.	Munkavállalói járulék %			
		Munkaerőpiaci járulék %	1,5	1,5
9.	Munkaadói járulék %			
		Munkaerőpiaci hozzájárulás %		
10.	Vállalkozói járulék %			
11.	Személyi jövedelem adó kulcsai %		16	16
12.	Szakképzési hozzájárulás %		1,5	1,5
	Rehabilitációs hozzájárulás(fogl. Hiányra)		964 500 ft/fő	964 500 ft/fő
13.	Társasági adó mértékei %		10,19	10,19
14.	Áfa kulcsok		5,18,27	5,18,27
		Élelmiszerfelügyeleti díj %	0,1	0,1
		Népegészségügyi termékadó	X	Energia ital 250 ft/l Üdítőital 5 Ft/l
		Baleseti adó	X	X
15.	Regisztrációs adó		X	X
16.	Jövedéki adó		X	X

		MEGNEVEZÉS	2012 ÉV	2013 ÉV
17.	Helyi adók	IFA, építmény, iparüzési		IFA: 4% 300 Ft valorizálva/ éj
18.	Innovációs járulék mértéke %-ban		0,3	0,3
19.	Gépjárműadó		X	140- 345 Ft/kilowatt
20.	Energia adó		X	295 Ft/megawatt
21.	Környezetvédelmi termékdíj		Pl. reklámpapír 52 ft/kg	Reklámpapír 64 Ft/kg
22.	Környezetterhelési díj		X	1200 Ft/ m2 talajterhelési díj
23.	Játékadó		500 e Ft/hó	700 e Ft/hó
24.	Kulturális járulék		X	
25.	Különadó		98	98
26.	Luxusadó			
27.	Eva adókulcsa %-ban		37	37
28.	Tranzakciós illeték		1 ezrelék	3 ezrelék, kp-re 6 ezrelék
	KATA			25 000 Ft6hó 50 000 Ft/hó
	KIVA			16% pénzforgalmi után
	Távközlési adó		25 000 Ft/hó	50 000 ft/hó

19.számú melléklet - a Hotelstars szállodai minősítési rendszer követelményeinek pályázati támogatási körbe történő bevonására készített javaslat – 2013.02.21.

	Megjegyzés
Akadálymentesítés	
Ágyak cseréje	heverő helyett 90 x 200 ill. 180 x 200 cm-es ágyak
Ágymatracok cseréje	min. 13 cm vastag matrac szükséges
Fürdőszoba felújítás	
Szobai és közösségi terek bútorainak cseréje	
Szabad konnektorok kialakítása	íróasztal és ágy mellett
Bőröndtartó beszerzése	
Korszerű TV ill. TV monitorok beszerzése	
Szobai/központi széf beszerzése	
Légtechnika korszerűsítése	légkondicionálás megvalósítása
Épületgépészet korszerűsítése	hűtés, fűtés, liftek, stb
Épületkorszerűsítés	több évtizedes nyílászárók cseréje
IT korszerűsítés	WIFI, Internet
Weboldal korszerűsítés	
Konyhatechnológiai berendezések korszerűsítése	
Reggeliztetés szakszerű lebonyolításához szükséges eszközök és berendezések beszerzése	

20. sz. melléklet - MSZÉSZ állásfoglalásai, elemzései, ajánlatai

/Megtalálhatók a www.hah.hu honlapon a „Csak tagoknak” – „Ajánlások, állásfoglalások, elemzések”, illetve „Aktualitások” – „Állásfoglalások” menüpontokban/

- [Trend riportok a nemzetközi és hazai szállodaipar teljesítményéről 2011 decemberétől havonta](#)
- [Turizmusfejlesztési stratégiáról – 2011. 07.05.](#)
- [A Magyar Szállodaszövetség állásfoglalása a fővárosra vonatkozó idegenforgalmi és építményadóval kapcsolatban – 2011.01.03.](#)
- [A turizmus törvényről – 2012. 04.04.](#)
- [Budapest turizmusának stratégiájáról – 2012. 05.](#)
- [Hogyan alakult a szállodák teljesítménye 2011 és 2012 decemberében, a karácsonyi, szilveszteri időszakban, Budapesten és vidéken – 2013.02.11.](#)
- [A Formula autóverseny hatása a szállodák teljesítményére 2012-2013-ban – 2013.09.06.](#)
- [Ajánlások szállodák részére a kuponos kedvezményes portálokkal kialakítandó együttműködésre – 2012.11.20.](#)